

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Falu” Országos Földművelésügyi)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt
Egész évre 4, 1/3 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 47. szám.

1934 november 25.

A nemzeti hadsereg nagyszerű hódolata a legfőbb hadur előtt

Az őszi tündöklő verőfénye szinte szikrázóvá varázsolta a napot, amelyen a magyar fegyveres erő imponzans hódolatát kifejezte az egész magyar nemzet hivatott képviselői és a nép százezreinek jelenlétében, valamint a diplomáciai kar részvételével, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur iránt abból az alkalmából, hogy a magyar megújulás tizenöt éves évfordulóját ünnepelték a Vérmezőn.

November hó 16 . . . Az egész város ünneplő zászlódiszben. Szőnyegek és virágok az ablakokban. A fellobogózt hidakon végelethatalan tömegek áramlanak az ünnepély színhelye felé. Minden villamoskocsi tulsufolt, az autóbuszok roskadoznak és nincs foglalatlan autó. Sisakos, cserfalevéllel díszített katonai csapatok menelnek már a reggeli órákban a Vérmező felé, hogy helyüket elfoglalják.

A tribünök tarka, színes tömege élénken hullámszik. Sehol egy üres hely s az autók végtelen sora még mindig ontja az előkelőségeket: a királyi hercegeket, a kormány tagjait, az egyházi, világi és katonai kiválóságokat, a diplomáciai kar tagjait, a főrendeket és országgyűlési tagokat.

S a hatalmas Vérmezőt köröskörül beszege a nép, többszázezer ember, akit az államfő iránti mélyeséges hódolata és hálája vezérelt ide, hogy boldog részese legyen a bensőséges és feledhetetlen ünnepségnek.

Örvénylő sokaság mindenfelé, s a rendet, amelyre a főváros rendőrsége és cserkész csapatok vigyáznak, sehol egy pillanatra sem bontják meg. A több százezernyi tömeget az ünnepély fontossága és méltósága hatja át. Ma mindenkit a magyar kötelességtudás és örök hála érzése hevít, s a magyar nemzet beidegzett fegyelme tesz önérzetessé, boldoggá és egyben nyugodttá is.

A katonai oszlopok már elhelyez-

kedtek a Vérmezőn, s a meghívott előkelőségek és felvonult társadalmi egyesületek hatalmas alakulatai izgalomteli várakozással figyelik az ünnepség megnyitását.

A Kormányzó Ur érkezik . . .

Tizenegy óra. Élénk moraj hullámszik át a végelethatalan tömegen. Felharsannak a kürtök. Három vigyázzjel, majd a diszjel. Pattogó vezényszavak:

— Vigyázz! Jobbra nézz!

Megérkezik a legfőbb Hadur tengeri egyenruhában, fehér lovon. Mögötte a kísérete, szárnysegédei s a hadsereg vezető tábornokai, köztük Gömbös Gyula miniszterelnök is lovon, tábornoki ruhában, sisakosan.

A zenekarok rázendítenek a Himnuszra, a következő pillanatban mindenki feláll. A trombiták harsogása

megszűnik és a Kormányzó Ur és kísérete elvonul a csapatok arcvonala előtt. Teljes félórán át tart a diszszemle és amikor az államfő megközelíti a Vérmezőt övező közönség egy csoportját, viharos éljenzés harsan fel és a tömeg lelkes kalaplengetéssel üdvözlö Magyarországot legfőbb urát.

A diszszemle végeztével megkezdődik a felsorakozás a diszmenethez. A Kormányzó Ur az arcvonal élére loval. Közben százötven kürtös fujja a generálmarsot, a tömeg pedig szüntelenül éljenez. A disztribün előtt a Kormányzó Ur, mögötte Kárpáthy Kamilló, a hadsereg főparancsnoka, Gömbös Gyula miniszterelnök és honvédelmi miniszter, Nánássy-Megay Ernő, a budapesti helyőrség parancsnoka.

Megmozdulnak a ludovikások. Vezényszó hangzik, s megindulnak a

Horthy Miklós Kormányzó Ur fehér lován elvágta a csapatok arcvonala előtt

csapatok, hogy délceg, büszke tartással, nyilegyenes sorokban lépjenek el a hadsereg feje előtt. Elöl a vidéki ezredek zászlós küldöttei, utánuk oszlopokban a vidéki helyőrségek legénységi küldöttségei, majd a budapesti gyalogezredek, végül a "tüzérségi útegek. A diszmenet alatt felváltva két honvédszeker játsza a Hunyadi-indulót.

A félóráig tartó diszmenet végeztével a Kormányzó Ur és kísérete a Várba lovagolt vissza, az ünnepély közönsége pedig a felejthetetlen látvány emlékével boldogan oszlott szét, hogy a magyar megújulás szép és magasztos megünneplésének gyönyörű képeit azok elé is varázsolja, akik nem láthatták.

Ünnepségek országsszerű

A nagy nemzeti évforduló jelentőségét a fővárosban és a magyar vidékeken egyaránt széleskörű és meleg ünneplésben részesítették. A székesfőváros közgyűlésén az elnöklő Sipőcz Jenő polgármester mutatott rá egy nappal előbb a jubileum fontosságára és fejezte ki a főváros hálaát és hódolatát a Kormányzó Ur magas személye, valamint elismerését a Nemzeti Hadsereg vezetősége iránt. A polgármester mélyenjáró beszédét a közgyűlés tagjai állva hallgatták végig. De hangot adtak az országos ünneplésben való részvételüknek a főváros összes társadalmi egyesületei is. A vidéki törvényhatóságok s a budapesti és vidéki ügyvédi kamarák, mind kifejezték hódolatukat.

A külföldi lapok nagy része meleg sorokat szentelt a jelentős nap méltatásának. Az olasz, a német, az osztrák, az angol, a holland, a lengyel lapok nagy része nemcsak a Kormányzó Ur magas személyével foglalkoznak a legrokonzenesebben, hanem az elnyomott magyar nemzet kérdéseit is tárgyalják, s rámutatnak a hazánkat ért sérelmekre, s azok jóvátételének fontosságát hangsúlyozzák.

Itt említjük meg, hogy az egyik bécsi világlap vezetőhelyen közölte az ünnepély alkalmából Bethlen István gróf nyilatkozatát, amelyben a volt miniszterelnök a Kormányzó Urat Magyarország Hindenburgjának nevezi.

Hitler kancellár távirata

Hitler Adolf német birodalmi kancellár a következő táviratot küldte a Kormányzó Urhoz:

Kérem Főméltóságodat, fogadja azon a napon, amelyen tizenöt évvel ezelőtt a nemzeti hadsereg élén Budapestre felszabadítóként bevonult és ezzel Magyarország újjáépítésének alapkövét lerakta, a magam és a német nép melegen ér-

zett szerencsekívánatait és őszinte barátságának nyilvánítását.

A Kormányzó Ur meleghangú táviratban köszönte meg Hitler kancellár üdvözlését.

A Kormányzó Ur hadparancsa

A Kormányzó Ur november hó 16-án a következő hadparancsot bocsátotta ki a magyar honvédséghez:

„A mai diszkivonuláson alkalmam volt Budapest helyőrségét és a vidéki csapatok küldöttségeit megsejmelni. A kivonult csapatok magatartása, fellépése és diszmenete, a felázott talaj dacára, kifogástalan volt. Teljes meg-

Kitért arra is nyilatkozatában a Kormányzó Ur, mennyire meghatóta az, hogy a közönség a vérmezői ünnepségen melegen megjelenezte a katonákat. Azután utalt a háború utáni nehéz időkre és többek között a következőket mondotta:

— Sajnos, azt tapasztaltam embe-
reknél és nemzeteknél egyaránt, hogy legnagyobb gazdagságuk és jólétük idején kezdődik meg hanyatlásuk is. Talán szükségünk van a nyomorúságra, hogy erőre kapjunk, hogy jellemünk megacélosodjék és úgy érzem, a mi nagy nyomorúságunk jelententi egyszersmind a felfelé ivelő ut kezdetét is.

A november hó 16-iki diszszemle egyik jelenete

elégedésemet fejezem ki a diszkivonuláson résztvevő tábornokoknak, tiszteknek és legénységnek. Szeretettel és büszkeséggel gondolok összes csapataimra, akiket az egész nemzet bensőséggel szeret és megbecsül és akik velem együtt megelégedett örömmel ünnepelték a nemzeti hadsereg bevonulásának és az ország felszabadításának 15 éves évfordulóját."

A Kormányzó Ur nyilatkozata

A nemzeti hadsereg bevonulásának tizenötödik évfordulója alkalmával Horthy Miklós Kormányzó Ur sajtónyilatkozatot tett, amelyben többek között azt hangsúlyozta, hogy a tizenöt év legnagyobb eredményét abban látja, hogy a siralmas, lerongyolt, minden tévelygést átzenvedett maroknyi népből nemzetté forrtunk össze. Hangsúlyozta azt is, hogy nem ismer pártokat, nem ismer különbséget ember és ember között. Az egész emberiséget csak két nagy pártra osztja: a tisztességes, becsületes, meggyőződéses emberekre és a többiekre.

Statáriumot az egyke ellen!

A Dunántúli Református Egyházkerület mult heti közgyűlésén Teleki József gróf főgondnok-elnök, megnyitóbeszédében méltatta a tizenöt éves évforduló alkalmából a Nemzeti Hadsereg bevonulásának és a Kormányzó Ur alakjának történelmi jelentőségét. Beszéde további során pedig elismeréssel adózott Gömbös Gyula miniszterelnök külpolitikai törekvései iránt. Ravasz László püspöki jelentésében hosszabban foglalkozott az egyke kérdésével és szembehelyezkedett azzal a felfogással, hogy az egyke csak a reformátusokat pusztítja, tehát a másvallásúak nincsenek benne érdekelve. Statáriális eljárást sürget az egyke ellen. A főbb tenni-valókat az egyke-térkép megrajzolásában, a család és a gyermek gondozásában jelöli meg. Telepítést, földreformot sürget, amíg nem késő. Végül a felekezetek közötti béke szükségességét hangoztatta.

BELPOLITIKA

A képviselőház ülése

A képviselőház november hó 14-iki, szerdai ülésén megkezdték az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló javaslat tárgyalását, majd áttértek az interpellációk tárgyalására.

A november hó 15-iki, csütörtöki ülésen folytatták az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló javaslat tárgyalását. A napirendi vita során Tóbler János keresztény párti és Bárczay János nemzeti egység párti képviselő tiltakozását fejezte ki az ellen, hogy a csehek a magyar írók könyveit kitiltják a cseh könyvtárakból. Végül tiltakozásukat fejezték ki a jugoszláviai és romániai magyar-üldözés ellen.

Gömbös Gyula miniszterelnök az elmúlt héten a felsőház és a képviselőház külügyi bizottsága előtt beszámolót tartott az ország külügyi helyzetéről, a kormánynak a nyáron át végzett külpolitikai munkájáról és legutóbbi nagyjelentőségű külföldi utjairól. A beszámolókat követő vita során Bethlen István gróf örömmel állapította meg, hogy a miniszterelnök a magyar külpolitika szempontjából fontos és kedvező tényekről számolt be.

Borvendég Ferenc főpolgármester meghalt

Lapunk zártakor vettük a hirt, hogy Borvendég Ferenc, Budapest székesfőváros főpolgármestere, november hó 20-án 58 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Súlyos influenzát követő tüdőgyulladás oltotta ki életét. A főpolgármester halottas ágyánál az egész főváros lakossága megilletődve áll, mert kemény férfiasságát, akaraterejét, puritánságát és igazságszeretetét mindenki őszintén tisztelte és becsülte. Borvendég Ferenc 1897-ben került a főváros szolgálatába, fokról-fokra emelkedett és végül folyó évi június hó elsején nevezte ki a Kormányzó Ur főpolgármesterré.

Az új dohánybevéltási árak

A pénzügyminiszter, a mezőgazdaság súlyos helyzetére való tekintettel, az 1934. évre a kedvezőtlen világgazdasági áralakulás ellenére sem változtatta meg lényegileg a már két éve érvényben álló dohánybevéltási árakat. A jobbminőségű dohány termelésének előmozdítása érdekében azonban kisebb módosításokat vitt keresztül. Így a debreceni, szegedi és tiszai levelek II. osztályánál a világos és barna dohány közötti árkülönbséget a múlt évi 2 pengő 50 fillérről 5 pengőre fokozta olyképp, hogy a debreceni és szegedi II. osztályú világos dohánybevéltési árát 47 pengő 50 fillérről 49 pengőre emelte, viszont a barna dohány árát 45 pengőről 44 pengőre csökkentette, a tiszai II. osztályú világos dohány bevéltési árát pedig 41 pengő 50 fillér helyett 43 pengőben, a barna dohányét 39 pengő he-

lyett 38 pengőben állapította meg. Ezenkívül a dohánybevéltési árak szín szerint való megkülönböztetését a folyó évben a fenti dohányfajták III. osztályára is kiterjesztette. Ennélfogva a debreceni és szegedi III. osztályú dohánynak eddigelé egységesen 25 pengőben megállapított bevásárlási árát a világos dohánynál 27 pengőre emelte föl, a barna dohánynál pedig 24 pengőre csökkentette. A III. osztályú tiszai dohánynak eddigi 20 pengős árát pedig a világos dohánynál 21 pengőre emelte föl, a barna dohánynál 19 pengőre szállította le.

E lényegében árcsökkenést nem jelentő módosításoknak csupán az a célja, hogy az értékesebb és nagyrészt a dohánytermelők munkájától függő világos dohány termelését előmozdítsák. Egyébként a bevéltési szabályok és árak nem változnak.

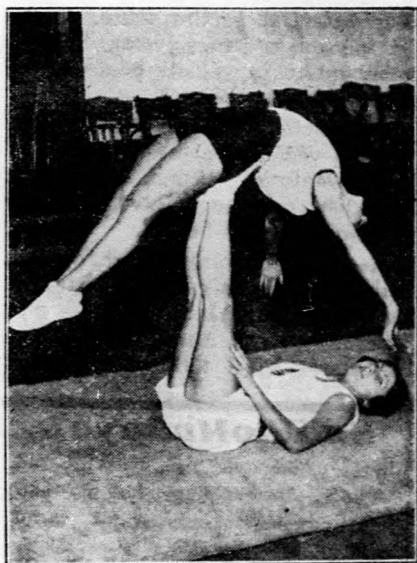
Vége egy emberséges főrvény!

Szóról-szóra így van, ahogy leírta. Mert lehet-e emberségesebb valami, mint a szegénységet, a földhözragadottságot, az erőtlent gyámolítani. Ugy-e nem?

Amikor Kállay Miklós földművelésügyi miniszter 228 ezer gazdasági cseléd (a családtagokkal majdnem egymillió magyar) sorsáról gondoskodik, akkor azt látjuk, hogy elérkezett a legnagyobb kérdéshez, a föld kérdéséhez, oda, ahol hihetetlen nagy a baj, nyomorúság és a lemondás; ahol a falusi ember mártíromsága csöndesen meghúzódik. Mert miről van szó? Arról, hogy egymillió gazdasági cseléd egészségügyi, gazdasági, főleg pedig munka és költözködési lehetőségeit emberhez méltóan szabja meg a törvény erejével. Arról, hogy a gazdasági cselédnek tisztességes lakás, becsületes munkabér, vasárnapi munkaszünet, jól termő komenciós föld és megfelelő költözködési idő jár. Arról, hogy nem kell többé apró gyerekekkel fogvacogató hidegben, járhatatlan, behavazott utakon kinlódni, arról, hogy emberhez méltó életet élhessen az a gazdasági cseléd is, aki részese a magyar föld minden örömeinek, de bánatának is.

Amikor az egymillió gazdasági cseléd nevében is köszönjük a kormány gondoskodását, ugyanakkor azonban felhívjuk figyelmét, hogy vannak még sok százezren, talán millióian is mezőgazdasági munkások, akiknek sorsa rosszabb, mint a gazdasági cselédé. Ezek a nagycsaládos mezőgazdasági munkások ma csak kinlódnak. Ezeknek nincs urasági-lakásuk, nincs tüzelőfájuk, ezeknek nem „mérnek”,

nincs földjük, csak egy van: nagy szegénységük és sok gyermekük, de nem áll rendelkezésükre az uradalmi magtár sem. Sorsuk kemény, szomorú. Ha sikerül felvállalni egy kis aratást, akkor van mit örömleni s van mit enni egy darabig. Ha pedig kimarad a családfő, akkor csak a jószívű emberek adományaira van utalva. Vannak egész falvak, ahol a summasság télen marharépán telik ki. Még az is jó, ha akad a gyerekeknek a fűtetlen lakásban, ahol a szülők tehetetlen kétségbeesésben nézik a pusztuló gyermekeket, anélkül, hogy

Kép az 1934. évi országos hölgybajnoki tornaversenyéről

Egy szép mutatvány, ugynevezett mérleg

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

segíteni tudnának. Éppen azért azt gondoljuk, fordítson a kormány a mezőgazdasági munkások megsegítésére egy kis időt és pénzt, mert sok millió éhez, de becsületes, dolgos magyar testvérrel van szó.

Lássuk tehát sürgősen a második emberséges törvényt!

VILÁGKRÓNIKA

Schuschnigg osztrák kancellár és Berger Waldenegg külügyminiszter november hó 16-án Rómába utazott, ahol Mussolini miniszterelnökkel folytatott tárgyalásokat. A kormányférfiak találkozája megpecsételte és szorosabbra fűzte az Olaszország, Ausztria és Magyarország közötti szilárd barátságot és a hármus egyezmény megerősítésére vezetett.

November hó 20-án kezdődött meg Genfben a Népszövetség rendkívüli közgyűlése, amelyet a bolíviai és paraguayi nézeteltérés elsimitására még szeptemberben hivatkozott össze. A rendkívüli közgyűlésre tizenöt külügyminiszter érkezett Genfbe. A Népszövetség rendkívüli tanácsulása, amelynek egyetlen tárgya a Saar-kérdés, a jövő hét folyamán ül össze.

Halálra ítélték a blatorbágyi merénylet

November hó 20-án hirdette ki a budapesti büntető törvényszék két heti tárgyalás után ítéletét Matuska Szilveszter bűnperében. A törvényszék bűnösnek mondta ki Matuska Szilvesztert 22 rendbeli gyilkosság büntetésében, továbbá 14 rendbeli gyilkosság kísérletében és ezért öt összbüntetésül halálra ítélte. Az ítélet indokolása hangsúlyozza, hogy a halálbüntetés a vádlott bűnösségének fokát alig közelíti meg.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, a védő fellebbezést jelentett be ellene, Matuska pedig kijelentette, hogy nem érzi magát annyira bűnösnek, hogy halálra ítéljék.

Matuska Szilvesztert néhány nap múlva visszaviszik az Ausztriában levő steini fegyházba, ahol — mint ismeretes — az Ausztriában elkövetett merényletért tölti ki büntetését.

Szölbölványok,

hazai gyökerek és gyökeres vad-vesszők, többféle alanyokra, úgy bor-, mint speciális csemegefajok, legolcsóbban beszerezhetők teljes felelősséggel államilag ellenőrzött telepeken. Árjegyzék ingyen. Cím:

MÉSZÁROS ISTVÁN, NAGYRÉDE.
Postafiók 4. Hevesmegye.

Olcsó szemet ajánl a bakonycsérnyei „Faluszövetség”

A bakonycsérnyei „Faluszövetség” az alábbi kérelmet intézi a Faluszövetség kötelékébe tartozó fiókszövetségekhez, gazdakörökhöz és egyesületekhez:

„A napokban azt olvastuk az egyik napilapban, hogy az alföldi gazdák rosszminőségű és igen drága — 4 pengőnél is drágább — szénrel fűtenek.

Magyar testvérek, segítsünk egymáson! Bakonycsérnyén nagyszámú a lakosság és kevés a föld. Sok a gyermek, sok kenyér és sok ruha kell. Nagyon sok gazdálkodó csak úgy tudja legyőzni a nehézségeket, ha a hidegebb időszakban a köszvényében keresethez juthat. Vegyetek tőlünk

szemet üzemű és fűtési célra, hogy a mi tagjaink a közelgő télen kereset-
hez jussanak. Kis rendelések esetén írjátok össze szükségleteiket, hogy egész vagontételeket rendelhessetek.

A kisgyóni szén körülbelül 4000 kalóriás. Tiszta, salakja aránylag nem sok, a legegyszerűbb kályhában is jól ég. A fűtőszén ára ab Bodajk vasútállomás 1.45 pengő, vasuti kocsi-
rakva. Az üzemű, gyári célra használható szén ára már 80 fillértől kezdődik, ugyanazon feltételek mellett. Tájékoztatásul közöljük, hogy Budapestig a vasuti fuvar mázsánként körülbelül 80 fillér. További felvilágosítással készséggel szolgál a bakonycsérnyei Faluszövetség.”

Ügyvéd urak, egy kis kiméletet!

Ha a föld, a hűsleges föld elfordul az embertől, akkor mindennek vége.

Ezt a tételt igazolta rettenetesen az élet. Kiömlő piros gyermekvérrrel festette alá, hogy égbekiáltó figyelmeztető jel legyen mindenki számára. Nagykállóban történt, hogy Rajki Mihály, aki vitézül verkedett 36 hónapig a világégésben, legyilkolta elkeseredésében négy ártatlan gyermeket, mert ügyvédi tartozása fejében elhajtották egyik tehenét.

Magá az eset döbbenetes gyilkosság. Ezért Rajki a törvény előtt felelni fog. A négy ártatlan gyermek vére azonban az égre kiált. Nem

bosszuért, hanem azért, hogy a magyar falvak sok százezer Rajki Mihályát meg lehessen menteni.

Mert mi, akik a falut járjuk és itt, a Faluszövetségben napról-napra hallgatjuk a Rajki Mihályok esetét, azt, hogy minden becsületes, szorgalmas, inatfeszítő munka mellett a föld, a hűsleges föld elfordul az embertől; azt, hogy józan, nem korcsmás emberek pár pengős tartozása mint duzzad egyes lelketlen ügyvédek kezén lassanként oda, hogy először elviszi a tehenet, aztán a lovat, apránként a földesekét és házat. Azt látjuk írásokkal igazolva, hogy az adósság minden törlesztés dacára, nemhogy kevesebb, hanem mindig több lesz; és azt, hogy per esetén mindent megessz a költség. Meg kell tehát állnunk Rajki esete mellett, hogy megmondjuk véleményünket. Ez pedig az, hogy üssenek le a törvény szigorú erejével azok közé, akik a magyar falut lassanként felemésztik. Mert, — uraim — ne kezdjük mindjárt az árverésnél. Egy kis fajszeretetet és szívet is kérünk, mert a nagy beteg ágya körül nem lehet dobszóval járni, hanem csak csöndesen. Egy csepp mézzel több legyet lehet fogni, mint egy hordó ecettel. Tartsuk magunkat ehhez, mert a magyar falu nagy bajban van, s ezt ne tetézzük azzal, hogy egyesek ezrek romlására vagyont gyűjtsenek. Ma a magyar szív diktálja, hogy mi a teendő. Ha így gondolkodunk, akkor megáll majd a Rajki Mihályok baltája, s nem fog ártatlan gyermeki vér sikoltani a falvak éjszakájában. Egy kis kiméletet, levegőt a falvak népének!

Sáregresi (Fejér-m.) gazda subában

Szekeres László

Rákóczi szobra . . .

A Kormányzó Ur ösök iránti méltó és nagy tisztelete indította el az örök életre hivatott magyarság nemes gondolatát, hogy a legnemesebb és legszerencsétlenebb sorsu magyar szabadsághősnek, II. Rákóczi Ferenc dicső fejedelmünknek, szobra legyen az ország fővárosában. A legmagasabb helyről származó indítvány természetesen a legszélesebbkörű megértésre talál az egész ország kicsinyeinél és nagyjainál egyaránt, ami a mai magyar nemzet és mai Magyarország helyzetében különösen indokolt és érthető is. II. Rákóczi Ferenc mindent feláldozó hősiességét és lemondását soha magyar élő nemzedék nem méltányolhatta és érthette meg inkább, mint a mai. A bujdosót, aki fejedelmi vagyonát, uralkodói hatalmát, népe rajongását hagyta itt, s elment idegen országok hatalmasaihoz, hogy letiport nemzetet jajszavát, keservét, bánatát vigye oda és segítséget hozzon. De nem lehetett. A magyarság akkor is idegen hatalmi érdekek félrerugott játékszere volt, s a nagy fejedelem önmagába és ősei hitébe roskadt öregember lett idegen földön, mire lelkét teremtőjének visszaadta. Néhány hive temette el csendben és évszázadok múltak el, amíg a gyűlölet fölengedett ellene, s a bosszuló hatalom hazaengedte. Akkor, a hamvainál az egész ország zokogott, s mint drága ereklyét helyezték el a Kassai Dómban a hazájában, az ősei és a saját büszke fészékében. De porai sem nyughatnak békén, a csehek még Kassát is elvették: a koporsója fölött a hazáját. Ezért a magyaroké ő most jobban, mint bármikor. A hontalan Rákóczi a hontalan magyaroké. S a hontalan magyarok fővárosában állni fog a nagy szabadsághős szobra, valamig egy szabad magyar él a földön.

Megkezdődött a nemzetközi buzaértekezlet

November hó 20-án kezdődött meg Budapesten a Nemzetközi Buzatanácsadó Bizottság ülése Budapesten, amelyen 16 ország kiküldöttjei jelentek meg. A bizottság ülését a Tudományos Akadémia dísztermében Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter nyitotta meg és köszöntve az egybegyűlteket, nagyszabású beszéd kíséretében annak a reményének adott kifejezést, hogy sikerül biztosítani a buza kérdés terén a nemzetközi együttműködés tartósságát.

A miniszter beszéde után a Bizottság Mc Murray, az Egyesült - Államok delegátusának elnöklésével megkezdte tanácskozásait.

Jugoszlávia veszedelmes játékot üz . . .

A marseillei merénylet után Magyarország ellen megindult rágalomhadjárat újból teljes erővel, sőt talán még elkészeredettebben fellángolt az utóbbi napokban. Ez a rágalomhadjárat most abban érte el csúcspontját, hogy a szerb kormány elhatározta a merénylet ügyében lefolytatott vizsgálat eredményének a Népszövetség elé való terjesztését. Jugoszlávia jegyzéke, állítólag, Magyarországot vádolja a királygyilkosságban való részvétellel, illetőleg a tettesek felbujtásával.

A jugoszláv sajtó, élén a hivatalos Vreme című lappal, már hetek óta szórja a legképtelenebb rágalmakat Magyarországra és a magyar hivatalos körökre. És a képzelt vétkek megtorlásáról már most gondoskodnak, mielőtt egy pártatlan nemzetközi fórumnak alkalma volna megállapítani azt, hogy vajjon csakugyan bűnös-e Magyarország. Hiszen egész Európa rendőrségének vizsgálata éppen ellenkezőleg azt állapította meg, hogy Magyarországnak semmi köze sincs ehhez az aljas merényletkez. De azért Jugoszlávia minden magyarul beszélő városában napról-napra folynak razzikiák, naponként százával tesznek tönkre egzisztenciákat, utasítanak ki az ország területéről ott született, mindig ott lakott, vagy évtizedek óta ott tartózkodó embereket és családokat, csak azért, mert magyarok. A hivatalos körök eljárása mellett a belgrádi szerb nemzeti egyesületek megbízottai sorra járnak az elszakított Magyarország városait és plakátokkal, tüntetésekkel izgatnak Magyarországot és az ottani magyar lakosságot ellen. Ez az izgatás már olyan méreteket

öltött, hogy akadtak józanabb szerb közigazgatási tisztviselők, akik jelentést tettek a dologról Belgrádban azzal, hogy ez a féktelen izgatás véres tüntetésekké fajulhat, amely a magyarok lakosság életét is veszélyeztetheti. Belgrádból azonban azt a választ kapták, hogy a szerb nemzet dühének, jogos felháborodásának szabad folyást kell engedni.

A jugoszláviai eseményekkel egyidejűleg ugyancsak hihetetlen méretű „tisztogatás” indult meg Romániában is. A romániai zaklatásoknak és letartóztatásoknak az éle ugyan csak az ottani magyarok lakosság ellen irányul, akikre magyar voltukon kívül semmi egyéb vétket bizonyítani nem lehet.

Jugoszláviának a Népszövetség előtt tervezett lépése nemcsak a Magyarország iránt barátságos érzelmekkel viseltető nagyhatalmaknál, hanem még Franciaországnál is rosszszállással találkozhat. Francia irányadó körök és az angol politikusok véleménye szerint veszedelmes játékot üz Belgrád, amikor Európa békéjét ilyen alaptalan, rosszhiszemű és rosszindulatu eljárással kívánja megbolygatni. Franciaország álláspontját legjobban jellemzi az, hogy Laval francia külügyminiszter nem hajlandó Jugoszlávia panaszát a Népszövetség előtt képviselni.

Magyar részről Kánya Kálmán külügyminiszter és Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő utaztak ki Genfbe és Magyarország teljes nyugalommal néz a genfi tárgyalások elébe, amelyek mást, mint az ország teljes rehabilitálását, nem hozhatnak.

II. Rákóczi Ferenc földi maradványait őrzi a kassai dóm

NEMZETGAZDASÁG

Kizárják az exportból azt a kereskedőt, aki nem fizeti meg a megszabott pulykabevásárlási árakat.

A karácsony előtti négy-hat hét minden esztendőben a pulykakivitel szabályozásának és eredményesebbé tételének kérdését veti fel az érdekeltek körök előtt. Anglia, amely a magyar pulyka legjelentékenyebb piaca, ezidén is rendkívül nagy mennyiségeket vesz fel, az árak azonban egyáltalában nem felelnek meg a gazdák reményeinek. Már hetekkel ezelőtt szüksége mutatkozott annak, hogy a *Külkereskedelmi Hivatal* a pulyka bevásárlási árát szabályozza, ekkor azonban olyan hírek terjedtek el, hogy az a szabályozás nem a gazdák érdekében történt, azaz, hogy nem a Külkereskedelmi Hivatal kalkulációi alapján, hanem egy exportőr csoport kartelszerű megállapodása alapján. Ezzel szemben tény az, hogy sem pulykakartel, sem pulykabevásárló szindikátus nincs, a bevásárlási árakat a *Külkereskedelmi Hivatal* az Angliában elérhető árak pontos és lelkiismeretes tanulmányozása alapján állapította meg. Míután jelentkeztek a vidéki piacokon olyan bevásárlók is, akik ezt a megszabott árát nem fizették meg, a kivitel irányító hivatal most elhatározta, hogy *mindazon kereskedőket, akik a megszabott bevásárlási árak alatt vásárolnak, az exportból kizárja és kedvezményeket nem engedélyez nekik.*

Növekedett a bankok betétállománya. A *Statisztikai Hivatal* októberi jelentése szerint a budapesti pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek és folyószámlakövetelések összege további emelkedéssel elérte a 665.1 millió

Nehéz munka

pengőt. Az emelkedés 2.5 millió pengőt tesz ki.

Negyvennégy vagon vaját exportáltunk októberben. A múlt évi októberi 42.9 vagon kivevő vajexporttal szemben a folyó évi október hónapjában 44.5 vagon vaját exportáltunk. Sajnos, az árak tekintetében nem jelezhetünk fel hasonló emelkedést.

Stockinger osztrák kereskedelemügyi miniszter budapesti tárgyalásai. Azok a külkereskedelmi tárgyalások, amelyeket az elmúlt hetekben *Kállay Miklós* földművelésügyi miniszter Bécsben folytatott, *Stockinger* osztrák kereskedelemügyi miniszter budapesti tárgyalásaival nyertek befejezést. Az osztrák külkereskedelmi forgalmunk vitás kérdéseit oldották meg ezek a tárgyalások és amint már legutóbbi számunkban jeleztük, azaz az eredménnyel jártak, hogy a magyar liszt, bor és káposzta kivitelének rendezése folytán, most már alapos reményünk van arra, hogy a római szerződésben megállapított Magyarország javára szóló 1—1.5 arány ismét helyreáll.

Négymillió pengős többlettel zárult az októberi külkereskedelmi mérleg. Magyarország október havi külkereskedelmi mérlege közel négy millió pengő kiviteli többlettel zárult. Az év első tíz hónapjában 33.4 millió pengővel több értékű árut vitünk ki a vámkülföldre, mint amennyit az országba behoztunk. Itt említjük meg, hogy az idei kiviteli idény alatt közel 100 ezer métermázsával

A vakmerő ejtőernyőrepülő a kórházi ágyon.

A budapesti rádió november hó 11-én közvetítette Simandl bécsi ejtőernyőrepülő élményeit. A repülő ejtőernyővel kiugrott a repülőgépből és a magával vitt mikrofon segítségével elmondta a rádió közönségének érzéseit. Szerencsétlenségére, a földtől 10 méternyire ráesett egy magasfeszültségű áramvezetékre és súlyosan összeeggette magát. Képiünk a vakmerő repülőt a kórházi ágyon mutatja be.

több friss főzelékfelét szállítottunk ki külföldre, mint az elmúlt évben.

A faluszeminárium hallgatói látogatást tettek Gyömrő községben

A *Faluszövetség* által rendezett *faluszeminárium* elméleti előadásai során november hó 16-án *Jakab László dr.*, az OMTK propaganda-osztályának vezetője, tartott szakszerű előadást a *tejszövetkezetekről*. A tejszövetkezeti mozgalom történeti ismertetése után rámutatott arra, hogy az ország tehénállományának több mint a fele a kiscgazdák kezén van, akik a tejszövetkezetek révén mint gazdaságilag erős fél jelennek meg a piacokon. 62 millió pengő az az összeg, amely ilymódon a kiscgazdák jövedelmét szaporítja. Az OMTK az elmúlt évben 80 millió liter tejet forgalmazott.

A nagy érdeklődéssel kísért előadás után *Szekeres László dr.*, a Faluszövetség főtítkára, a *faluszervezés* nagyfotosságu kérdéséről tartott előadást. Rendkívül határos előadásában főleg azokkal a lelki és tárgyi akadályokkal foglalkozott, amelyeket a faluszervezőnek egyfelől ismernie, másfelől leküzdenie kell, ha

eredményes munkát akar elérni. Előadását több ízben szakította meg a hallgatóság helyeslése, utána pedig lelkes ünneplésben részesítették a kitűnő előadót. Ezután *Tölgyes István dr.*, a Faluszövetség igazgatója, közönte meg az előadónak értékes fejtegetéseiket és összegezve a hallottakat, rámutatott arra, hogy csak akkor remélhetjük sorsunk jobbrafordulását, ha a falusi társadalom megfelelő vezetőkkel, erős akarattal törekszik a nagy célok megvalósítására.

A *faluszeminárium* hallgatói november hó 17-én délután rendezték az első falulátogatást *Gyömrő* községben, hogy az elméleti ismereteket a gyakorlatiakkal is kiegészítsék. A kirándulást a Hangya-központ közreműködésével rendezte a Faluszövetség. A látogatáson a Hangya részéről *Wünscher Frigyes dr.* vezérigazgató, *Wettstein András dr.* igazgató és vitéz *Gabriel Jenő*, a Hangya propaganda-főnöke vettek részt. A Falu-

szövetség részéről Tölgyes István dr. igazgató és Wieser Béla titkár jelentek meg. Gyömrő községben Meskó Rudolf m. kir. kormányfőtanácsos, főszolgabíró, Petrovics Andor főjegyző, Konrád Gyula, a Hangya ügyvezető igazgatója fogadták a szeminárium hallgatóit, akik megtekintették a Hangya fő- és melléküzletét, valamint a megnyitás előtt álló új fióküzletet. A kaszinó helyiségében Wettstein András igazgató ismertette a gyömrői Hangya történetét és a község életében betöltött fontos szerepét. Csiky Zoltán szemináriumi hallgató olvasta fel ezután Gyömrő községről készített leírását. Tölgyes István dr. igazgató nagy tetszéssel kísért beszédében az illetékes tényezők figyelmébe ajánlotta a Faluszövetség és a Széchenyi Szövetség fiatal gárdáját, amely komolyan készül jövő hivatására. Meskó Rudolf főszolgabíró köszöntötte ezután a megjelenteket, elismerését fejezte ki a fiatalság nemes törekvése iránt és bejelentette, hogy a Faluszövetséget mindig a legmelegebben támogatni fogja.

November hó 20-án délután 5 órakor nagyszámu érdeklődő előtt Vass Elek miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi minisztérium telepítési osztályának vezetője tartotta meg nagyszabásu előadását: „Földbirtokpolitikánk multja és jövője” címmel. A kitünő előadás mély hatást keltett. (Vass Elek előadásának részleteit a Vasárnap jövő heti számában bőven ismertetjük.)

Ezután Máté Imre dr. miniszteri titkár, a Faluszövetség választmányi tagja, tartotta meg előadását „Mezőgazdasági közigazgatás” címmel. A jeles előadó ismertette a magyar mezőgazdasági közigazgatás multját és jelenét, valamint szervezetét. Többek között megállapította, hogy hazánkban az östermelés különleges igazgatási normánk követelményeinek megfelelően önállósult és bár önállósága a közigazgatási jogban is elismerést nyert, még mindig nem érkezünk el odáig, hogy ez a közigazgatási ág, úgy az igazgatás terén, mint a jogtudományban gyakorlatilag is tökéletesen zárt egészet képezzen.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója mondott köszönetet az előadóknak értékes fejtegetéseikért.

A „VASÁRNAP”
szerkesztősége
és kiadóhivatala:
Budapest,
D., Bálfi-utca 24

Milyen volt az idei szőlő- és bortertermés Európában?

A november hó 11-én megjelent „Vasárnap”-ban fenti cím alatt közölt cikkemben felsoroltam a bennünket környező államok egy részének ezidei terméseredményét. Következik Németország. Itt a hivatalos jelentések szerint váratlanul nagy termés volt, melynek belföldi értékesítése komoly gondot okoz. A német termelők szervezettségére jellemző, hogy a nagy termés nyomában fellépő árzuhanás megelőzése érdekében a borkereskedőkkel közös ülésen megállapodtak egy olyan irányárban, amelynél olcsóbban a borokat eladni nem szabad. Ezek az árak kissé magasak is, tekintve azonban a mindenféle beviteli korlátozásokat, számtalan mesterséges nehézséget, ugyiszintén a német termés ezidei kiváló jó minőségét, biztosan remélik, hogy a nagy készleteket simán felveszi a német piac magas áron is!

Magyar bortertermelők! Mikor tartunk mi ott, hogy állami beavatkozás nélkül, a borkereskedelemmel közösen együttműködve, minimalizáljuk a borárakat és megvédjük a bortertermelés érdekeit?

Franciaországban még nagyobb nehézségek előtt áll az idei bortertermés értékesítése, mivel ott is a tömegtermő vidékeken nagy termés volt. Különösen Algírban volt nagy rekordtermés, mely az árakat mindjárt a szüret után leszorította. Az egész francia bortertermést, a gyarmatokkal együtt, 80 millió hektoliterre becsülik: ebből, a hatalmas belföldi bor-

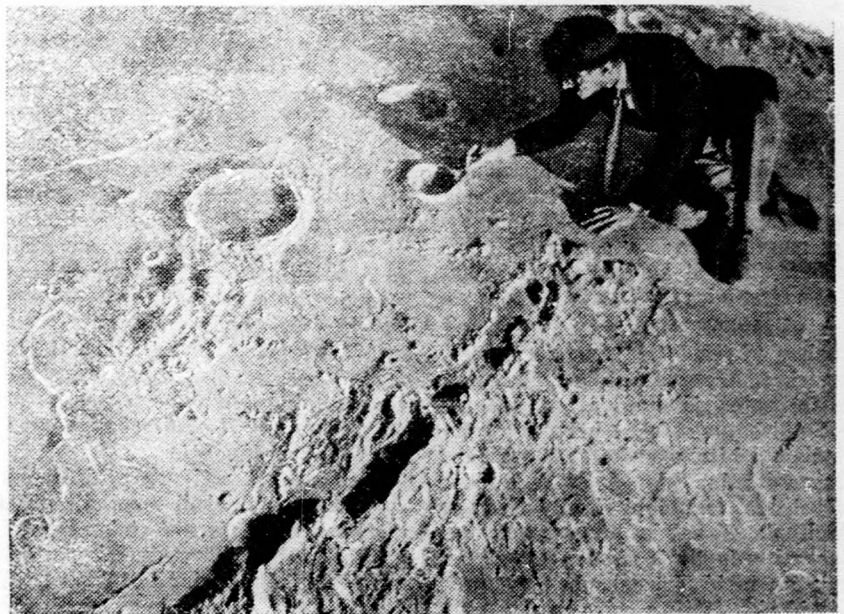
propaganda eredményeire számítva, körülbelül 50 millió hl belföldi fogyasztásra számítanak. A nagy termés folytán a francia családok otthoni fogyasztása is (szőlősgazda és szőlőmunkás családok) lényegesen emelkedett. A legtöbb nehézséget az Algírban elfogyasztható maximális 2 millió hl-en felül fennmaradó 18 millió hl bor elhelyezése okozza, mivel ennek értékesítési gondja is Franciaországra hárul.

Spanyolország, — mely hazánknak meglehetősen versenyt okoz a külföldi borértékesítésnél — ezidén maga is nagy nehézségekkel küzd. Legnagyobb felvevője: Franciaország, rekordtermést ért el, tehát nem vásárol tőle. Németország devizaneheztségeket támaszt a spanyol borok bevitelére, Svájc szintén szép termést ért el ezidén, tehát nem siet a spanyol borok után. A spanyolországi belső zavarok a borértékesítés sima lebonyolítását és sok vevőt elriasztottak ezidén.

Luxemburg új bortertermése mennyiségileg és minőségileg is kielégítő. A belföldi szükséglet jórészt fedezni fogja.

Amerikából egyelőre eltérő jelentéseink vannak, annyi azonban bizonyos, hogy például Kaliforniában szép termés volt és az amerikaiak erősen propagálják az itt termelt borok belföldi fogyasztását.

Magyarország szüreti eredményeit már többé-kevésbé ismertettük. Az újabb pontos becslések szerint az idei eredmény alig haladja meg a

Ember a holdban . . .

Egyik amerikai csillagvizsgáló-intézetben felépítették a hold modelljét a legújabb tudományos fényképfelvételek alapján. Képiünk egy csillagászt ábrázol, aki a modellen dolgozik.

másfélmillió hlt, mult évről pedig szüretre nem maradt vissza több 300 ezer hl óbórnál. Most már minden vidékről befutottak a jelentések, melyekből egybehangozón megállapítható, hogy 60, egyesek szerint 80 éve nem volt ilyen kiváló minőségű bortermés hazánkban, mint ezidén! Ezt tudja a külföld is és ennek tudható be, hogy a környező államok, elsősorban Ausztria borkereskedői máris érdeklődnek a finomzamatu nehéz magyar borok iránt. Remélhetőleg, az osztrákokkal folytatott gazdasági tárgyalások hoznak annyi gyakorlati eredményt, hogy jó néhány ezer hl finom fajbort nehézség nélkül kivihetünk az osztrák sógornak. Belföldön meglehetősen sok bor elfogyott az eddigi vásárlások folytán. Megvan a remény arra, hogy kora tavasztól komolyabb áremelkedés következzen be, mivel a borkészletek alig fedezik az ország borszükegletét szüretig és a fogyasztás eddigi élénkségéből nem vesztett. Mindenesetre szükség volna arra, hogy maga az állam illetékes szervei avatkozzanak bele a bortermelés racionalizálásába oly módon, hogy néhány év alatt irtassák ki a Nova, stb. direkttermő szőlőket és azok helyébe ismert csemegeszőlőfajtákat telepíttessenek, melyek értéke-sebb termést hoznak és fokozhatják a bortermelők jövedelmét és elősegítik a csökkentett (Nova-mentes) bortermés belföldi értékesítését.

Irsai M. József.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Szövetkezeti erőgyűjtés

Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, a Szövetkezeti Szemle október havi számában, fenti címmel nagyjelentőségű cikket írt. A magyar szövetkezeti mozgalom vezéregyéniségének tanulmányából az alábbi részleteket ismertetjük meg olvasóinkkal:

Amint a gazdasági világválság romboló hatásai alól a mi kis országunk sem vonhatta ki magát, mert erre még nagyobb országok sem voltak képesek, úgy megfordítva: a gazdasági világ enyhülésének jó hatását előbb-utóbb megérzi mindannyi ország.

A válságból való kibontakozással azonban új feladatok várnak a szövetkezetekre. A gazdasági élet bár lassu, de fokozatos javulásával új programot állíthatunk fel, amelynek körvonalait a hitelszövetkezetek országos kongresszusán, de a Szövetkezetek Szövetsége legutóbbi közgyűlésén is vázoltunk. Ennek a programnak gerince az erőgyűjtés minden téren! Az évek óta tartó küzdelemben megpróbáltatások érték a szövetkezeteket s kétségtelen, hogy az első teendő ezeknek a csorbáknak a kiköszörülése. Az Országos Központi Hitelszövetkezet, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ, a Gazdák Biztosító Szövet-

kezete, a földhitelintézetek, a Falusi Kislakásépítő Szövetkezet és még más nagy szövetkezeti intézmények saját erejükben tudták visszaverni a gazdasági válság hullámcsepásait. Szövetkezeti hitelintézeteink ezek alatt az esztendő alatt a közpénzekben elhelyezett betétek visszafizetésén kívül a hitelintézeti hálózattal egyöntetűen az állam hitelezőiként léptek fel. De áruforgalmi szövetkezeink is sokkal nagyobb szolgáltatásokat tettek a köznek, sokszor önfeláldozó tevékenységükkel, mikor áruval látták el a fizetés és jogos kielégítés nélkül maradt tisztviselők és polgárok százezreit s átsegítettek a társadalmat insésés időkön, mint az a vizsontszolgálat, amellyel utólag a törvényhozás megerősítésükhöz hozzájárult.

A szövetkezeti erőgyűjtés, amely az új időszak programjának a gerince, szükséges szövetkezeti életünk egész vonalán! Anyagi és erkölcsi javakban egyaránt munkába kell venni a szövetkezeti erőgyűjtést. Egyik épp oly fontos, mint a másik. Elsősorban szövetkezeti tagjainkba kell belevinni a szövetkezeti öntudatot és ránevelni azokat az igazi szövetkezeti eszmére, mely a szövetkezethez való hűséget és kötelesegtudást éppúgy magában foglalja, mint a szolidaritást és az önségély gondolatát. A gazdasági válság nehéz napjai meghamisították a maguk akcióival a szövetkezetek fogalmát. A szövetkezetek nem az államsegély csatornáit, hanem arra válnak, hogy a bennük tömörült termelők és fogyasztók elsősorban önmagukon segítsenek, saját összetett erejükben. De meghamisították a szövetkezeti és altruista fogalmat a szövetkezetekkel ellenséges, sokszor megfizetett sajtóközlemények és ellentétes érdeki merkantil-körök is. Egyfelől még a levegőt is meg akarták vonni a szövetkezetektől és altruista intézetektől, másfelől azonban arra akarták kötelezni a szövetkezeteket, hogy mindent megadjanak és elengedjenek. A szövetkezet fogalmát tehát a maga tisztaságában kell bevinnünk nemcsak a szövetkezeti tagok sorába, de a közvéleménybe is, amelyet az élelmes ellenfelek meghamisítottak. A szövetkezeti erkölcs legfontosabb kelleke a kötelesegteljesítés, amely magában foglalja az adósmorált is. A szövetkezeti propagandának, amelyet teljes erővel kell újból meginditanunk, ezekben az erkölcsiükben kell elsősorban az erőgyűjtést hatványozni.

De a szövetkezeti erőgyűjtést épp oly buzgalommal kell megindítani az anyagiak terén is. A takarékbetétgyűjtést a hitelszövetkezetek pár hónap óta újból megindították s máris mutatkoznak eredmények. Fontos azonban, hogy a szövetkezetek között ezen a téren is, de az egész vonalon meglegyen a munkamegosztás és harmónia. Ha tudatára ébred polgárságunk annak, hogy csak komoly, saját

tökével bíró szövetkezeti mozgalom mutathat fel eredményeket, akkor az üzletresztőkék emelkedése is rövidesen jelentkezni fog. Az életképtelen szövetkezetek, amelyek semmi kilátást nem nyújtanak az erősödére, nem szabad, hogy sokáig rontsák a magyar szövetkezeti mozgalom státusát. Az ilyen szövetkezeteket inkább ma kell felszámoltatni, mint holnap, hogy azután a megmaradt szövetkezetek az ujonnan létesülő szövetkezetekkel együtt egészséges hatásokkal vigyék további sikerekre a szövetkezeti eszmét a még nagy harcokra hivatott Csonkamagyarországban.

ELADNÉK :

Eladnék egy modern házat, egy teljes boltberendezéssel, két lakószoba, egy konyha, raktár, raktár alatti pince; a szobák padlóak, a konyha cementes és még más melléképület, úgy mint faház, tyukház, disznóólak. A ház a vasutállomástól ¼ órányira van, a főtéren. Azonnal átvehető. Tehermentes. Cím: Balázs János, Görgeteg, Somogy vm.

Eladnék egy használt cimbalmot, vagy elcserelném egy kerékpárért. Cím: Szőke Sándor, Felsőnyék, Tolnamegye.

Eladnék 25 darab hathónapos, 23 kg súlyu mangalica-süldőt kg-ként 68 fillérért. Eladnék továbbá a hevesi határban 13 magyar hold szántóföldet, 4 kilométerre Heveshez, 6760 pengőért; a jászkiséri határban 37 magyar holdat, amelyből 7 hold legelő, a többi szántó, 8880 pengőért; 66 magyar holdat, kitünő új épületeket, mindent termő szántóföldek, tehermentesek, 2700 pengőért. Vágó H. Béla, Jászkisér, Hollóhat, Szolnokmegye.

Eladnék több ezer darab számos fajtájú szőlőajtányt, hazai gyökeres szőlővesszőt, vadvesszőt és sima szőlővesszőt a földmivelésügyi minisztérium engedélye alapján. Cím: Kerékgyártó János, Abasár-ujtelep 615. szám, Hevesmegye.

VENNÉK :

Vennék egy jókarban lévő 20 HP Cornick-traktort. Cím: Pető József, Mezőkövesd, Rozmaring-utca 6. sz., Borsod m.

Vennék tavaszi zabos-bükköny vetőmagot. Ajánlatokat lehetőleg mintákkal kérés: a Fogyasztási és értékesítő szövetkezet, Tépe, Bihar-m.

Vennék 50-100 ezer darab „Ripária Teleki 8.,” „Berlandieri” simavesszőt és Ripariát; kérek ajánlatot és mintavesszőt; esetleg személyesen megjelenek. Cím: Kerékgyártó János, Abasár-ujtelep, 615. szám, Hevesmegye.

Magyar és külföldi használt és használatlan bélyeg, bármely mennyiségben veszek. (Csakis postabélyeg). Érdeklődőknek válaszbélyeggel ellátott levélre válaszolok. Cím: Kaloosay László, Pásztó, Heves-m.

KERÉSEK :

Keresek nagyobb mennyiségű füzfavesszőt feles haszonra. Cím: Szőke Sándor, Felsőnyék, Tolna-megye.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A tavasziak alá

a szántást, az ugynevezett őszi és mélyítő szántásokat iparkodjunk elvégezni addig, míg az eke ki nem fagy a földből. A tavasziak alá adott őszi szántás egyik alapvető talajmunkánk, melynek kitűnő táplálékanyagoldó és egész gazdálkodásunk színvonalát emelő hatását lekicsinyelni — nagy tévedés. Ma már igazán szegénytelenül állapotnak mondhatjuk, amikor a nyári tarló tavasszal kerül leszántásra s a kukoricaszár levágtatlanul telel a szabad természet ölében, mint ahogyan az utóbbi esetet főleg dunántúli vidékeinken nem egyszer láthatjuk.

Szántunk fel tehát a talajt minden tavaszi vetemény alá már ősszel, de utána a szántást a világért se boronáljuk el; hagyjuk a szántást éles barázdákban, hogy a fagy porhanyító és élenyítő hatásait talajunk részére a legtökéletesebben hasznosíthassuk.

A téli fagy és levegő élenyének hatása nagyban hozzájárul a talajban levő növényi táplálékanyagok oldásához és olyan állapotba hozásához, ami a tavaszi vetések részére biztosítja ezeken a táplálékanyagoknak könnyűszerrel való felvételét, főképpen a fejlődés kezdeti időszakában.

Az őszi szántás kiváló hatást gyakorol a talajbaktériumok, a gazda legolcsóbb és leghüségesebb munkásainak talajgazdagító munkásságára. Az őszi szántással igen sikeresen és olcsón irtjuk az élősködő gyomokat is, mert ha a tarlót csak tavasszal szántjuk le, a gyomok későbbben jelentkeznek, mikor irtásuk is költségesebb. Az ősszel megszántott talajban pedig a gyomok már kora tavasszal, az első melegebb napsugárra csirába indulnak s a vetést megelőző fogasolással a csirába jött gyomok millióitól szabadítjuk meg talajunkat.

A kapások alá végzett mélyítő szántásoknál vegyük figyelembe, hogy legfeljebb egy hüvelyknivel szabad mélyebben szántani, mint amilyen mélyen szántottunk eddig. Ha egyszerre az eddiginél jóval mélyebben szántunk, akkor sok vad földet hozunk fel. Egyetlen tél nem lesz elég a vastag, nyers talajrétegnek táplálékanyagait a növények számára felvehetővé alakítani. Tehát a mélyítést csak fokozatosan, évről-évre eszközöljük!

Borpiac

Ami ellen annyiszor titakoztunk, aminek káros eredményeit annyiszor hangoztatták borászati körök, a kérelhetően adóbehajtások ezidén is erősen kialakultak a borpiacot és a szépen kialakult, aránylag tiszta borárakat leszorították.

Melyik gazda hagyja, hogy borát adó fejében elvgyék és harmadában elárverezék? Inkább kapkodva, rohanna értesíti az ilyen esetekre mindig számító helyi szeszalokat, ügynököket és a napiárnál jóval olcsóbban odaadja a borát, hogy az adót fizethesse!

Az adóbehajtások megszorítása óta elkelt legkevesebb 50.000 hektoliter kistermelői bornál az eddigi áresést — literenként 3 fillért alapul véve — a kis bortermelők zsebéből elveszett október-novemberben 150.000 pengő. Ez rendkívül nagy összeg a sokezer kisembernek, viszont alig játszik szerepet annál a közvetítő kereskedelemnél, melynek zsebébe vándorolt és mely ezt az árzuhanást a spekulációra vásárolt boroknak olcsóbban történő piacradobásához használta fel, tehát az egész vonalon rontja a reális borárakat!

Az árak egyébként — a kényszereladásoktól eltekintve — tartottak. Ahol nem kell eladni, ma is érvényes a fokoskénti 1.8—2.2 filléres ár, minőség szerint. Fajborok még drágábbak, Tavaszra minden vonalon erős szilárdulást várnak.

Irsai-M. József.

Apró 16tanácsok

Vegyük számba összes széna-, szalma-, répa-, burgonyakészletünket. A számbavélt próbamérések útján is végezhetjük. Fődolog, hogy midőn a téli takarmányozás ideje elérkezik, minél megbízhatóbb adataink legyenek készleteinkről, azaz biztosan tudjuk, milyen készletekkel megyünk neki a télnek. Minden számító, józan gazda a számbavélt készletek alapján készíti el teletétet tervét. Megállapítja állatainak napi abrak-, széna-, stb. adagjait, egybeveti a mutatózó szükségletet a készletekkel s az esetleges hiányt a kellő beosztással igyekszik kiküszöbölni. Így nem jön abba a kellemetlen helyzetbe, hogy esetleg februárban már kénytelen lenne állatait koplaltatni. A takarmányadagokat porciózva adjuk állatainknak.

Ha a répa vagy burgonya megfagyott, ne késlekedjünk ezt répavágók felaprítani és beverelve besavanyítani. Ezzel az eljárással módunkban áll a fagykárosodást igen jelentékeny mértékben mérsékelni.

A leveles cukorrépafejt a mai takarmányszükség világban gazdaságosan kell etetni. Ne feledjük, hogy 10—12 kg leveles cukorrépafej 1 kg abraknak megfelelő tápanyagot tartalmaz. Minthogy kat. holdanként mintegy 80 métermássa répafejtermésre számíthatunk, érthető, hogy ez nagy értéket képvisel. A friss répafejből kifejlődött szarvasmarhával napi 50—70 kg-ot lehet etetni. Ez az adag az ígésökröket még nehéz munka végzésére is képesíti, a fejős tehenet 6—10 liter tej termelésére kielégítően táplálja. Mint már többször is jeleztük, a répakorona etetése-

Szőlőbirtokosok!!!

Aki nem alkalmazkodik a mai gazdasági viszonyokhoz, az elpusztul. Hiába dolgozik, a gazdasági válság elsodorhatja!

Statisztika bizonyítja,

hogy a magyar csemegezőlőt sokkal jobb árban és már nyár derekától lehet értékesíteni, mint a komerc-borokat!

Oltsa, telepítse át

szőlőterületének 40 százalékát értékes korai, jól szállítható, valamint késői, jól eltehető csemegezőlőre és silány borszőlőit ugyancsak frissítés fel finomabb borokat adó bőtermő borfajakkal. (Bernát-vörös!) Szakleírást, árjegyzéket küld levélbeli kérésre díjmentesen!

Bohn József csemegezőlővesztő termelő mintatelepe

Bohnmajor, u. p. Árpádközpont,

ahonnan közel 160-féle csemege- és borszőlőfajta I. oszt. vesszőt rendelheti meg! Itt kapható az Irsai-M. Olivér legkorábbi muskotály csemegezőlő vesszeje, reverzálissal! Erre kérjen ajánlatot!

kor jelentkező hasmenés okai tulajdonképpen a földes tisztatlanságban rejlő baktériumok. A hasmenés ellen tehát a leveles répafejtnek a földes részekről való megtisztításával lehetne védekezni. Több nagy gazdaság berendezkedett a répakorona mosására s ezzel jó eredményt ért el. A tisztítást úgy is megvalósíthatjuk, hogy a répafejt többször átrázzuk. A leveles cukorrépafejt etessük frissen, a fennmaradó készletet pedig konzerváljuk gondos bevermeléssel.

Ha állataink téli ellátására nem elegendők azok a takarmányok, melyeket magunk termeltünk, akkor abrakok vásárlására kényszerülünk. Természetesen az olyan abrakot vesszük, amelyekben a tápanyagokat legolcsóbban vásárolhatjuk. Napjainkban a tengeri a legolcsóbb abrak, hol pedig fehérnyepótlásra is szükség van, például fejős teheneknél és növendékállatoknál, ott az olajpogácsák. Ellenben aránylag, azaz tápértékükhöz viszonyítva, nagyon drága a korpa és a takarmányliszt (vörösliiszt).

A baromfiak télen a napnak nagy részét az ólban töltik. Gondoskodjunk tehát arról, hogy elegendő üllőcük legyen. Az üllőcsek legalább 5—6 cm vastagok legyenek és legömbölyítették, hogy azon az állatok kényelmesen pihenhessenek. Lehetőleg egy méternél magasabban helyezük el az üllőcseket, hogy télen a talaj hidege hozzájuk el ne érjen. Nagyon helyesen cselekszik az, aki az üllőcsek alatt 30—40 cm-rel trágyafelfogó deszkát vagy bádogot helyez el. Erre időnként homokot szórunk, hogy a majd reá hulló trágyát könnyebben le-tisztíthatjuk. Ha ilyen trágyafelfogó deszkákat helyezünk az üllőcsek alá, akkor az ól padlóján a kacákat vagy ludakat helyezhetjük el. Alájuk természetesen szalmaalmot adunk, mert különben átfáznak és meghűlnek.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Apoljuk a magyar háziipart

A hosszú téliesték beálltával a falusi asszonyoknak is jut végre ideje arra, hogy fonás-szövésével és kézimunkával foglalkozzék. Nemcsak azért fontos ez, mert csak így tudja pótolni háztartásában a megkopott, szétfoszott, tönkrement vászon-neműeket, hanem azért is, mert állandó pénzforrást jelenthet a család számára. A városi embernek kinyílt végre a szeme, tetszik neki a falu kézimunkája, a magyar háziiparművészet s lakását a falu asszonyainak sok szép himzésével, finom csipkéivel, háziszőttéseivel díszíti; a tanyai házak tiszta szobájának csikos „rongypokróca” ma már a pesti lakásokban is megtalálható.

Szívesen vásárolják ma már mindenütt a magyar népművészet szépségesen szép termékeit, sok pénzt szerezhethet kézimunkájával az asszony-nép. Csak két dologra kell vigyáznia.

Az egyik az, hogy *ragaszkodjék az ősi színekhez, formákhoz* s minden kézimunkáját, a háziszöttést, varrot-tast, a finom bogozású csipkéket, kö-tést, horgolást és himzést csinálja úgy, ahogy anyjától tanulta. Ugy szép és értékes az, ahogy eddig csinálták s ára, vevője is csak úgy van. A másik, amire vigyázni kell: az *értékesítés megszervezése*.

Ne engedjük, hogy pesti vigécek, élelmes vállalkozók kiuzsorázzák a falusi asszonyok művészi munkáját. Hiszen van olyan szervezetünk, amely utmutatással, tanáccsal szívesen szolgál ezirányban a falu asszonyainak és értékesítésénél gyakorlatilag is segítségét nyújt nekik: a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége* és a

Hangya-szövetkezetek.

De ahogy meg kell szervezni az értékesítést, éppen úgy szervezésre és irányításra szorul maga a termelés is. A falusi nép eladásra kerülő kézimunkájának mindamellett, hogy megőrzi a hagyományos formákat és eredeti, népies motívumokat, igazodnia kell bizonyos mértékig a vásárlóközönség szükségleteihez, igényeihez s a divathoz. Éppen erre vonatkozólag adhatnak fontos felvilágosítást a fentemlitett intézmények, tudniillik, hogy milyenfajta kézimunkában van a legnagyobb kereslet s így melyik a legkönnyebben és legjobban értékesíthető.

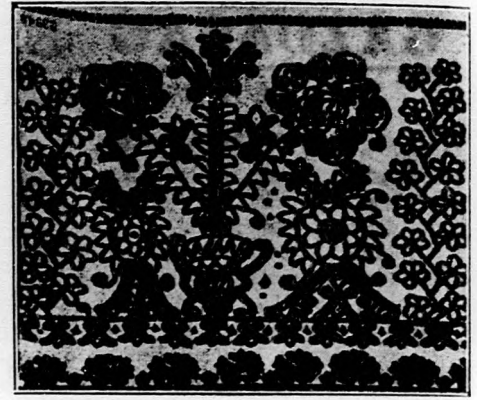
Párnabetét és főkötő helyett ma inkább háziszöttés *asztalterítőt, függönyt, törülközőt* készítsen a falusi asszony. A „*rongypokróccok*” szövésénél izléselesen és tervszerűen válogassák egymást a színek, hogy az egyiknél például a piros és sárga szín különféle árnyalata, a másiknál a zöld és barna leghalványabb és legerősebb színei érvényesüljenek. Az így készített rongyszőnyegből két-három egyenlő színű szálban egymáshoz varrva, kellemes színhatású, erős és szép szobaközépre való szőnyeget nyerhetünk. Horgolással, himzéssel csinos *gallérkakat, kélöket, zsebkendőket és tarsolyokat* készíthetnek asszonyaink. Igen nagy kelete van a népies mintákkal díszített, színes pamuttal vagy selyemmel kivarrt *ködmönöknek* is, a *klöpli-csipkéket* pedig fehérneműre, függönyökre, fehér terítékre nagyon kedvelik.

Ma, amikor elárasztja a világot himzésben, csipkében, aszurban is a gép termelése, különös váraza, értéke van az igazi háziipari népművészetnek, mert megérik rajtuk munkálójának egyénisége, szíve és képzelete. Színeiben ott pompázik a magyar rét üdesége, napfényben izzó sok színe, szépsége s magyáros, tiszta formái az édes-bus nótát idézik lelkünkbe, amelynek hangjai mellett ez a kézimunka készült...

Vagyon van a magyar falu asszonyainak ujjaiában, ügyességében, izlésében. Ugy igyekezzünk, hogy ez a nemzeti vagyon ne másnak, hanem a magyar falunak kamatozzék!

Házi kozmetika

Amerikai hajviz hajhullás megakadályozására. 2.5 deka aprított szappangyökeret 1 deka összetört fahéjjal, 2 szál darabokra vágott vaníliával s 2 citrom reszelt héjjával jól elkeverünk, majd adunk hozzá 5 deci vizet, 5 deci borszeszt, 1 deka nátriumkarbonátot és 5 csepp rózsaszínolajat. A folyadékba mártott kismelyes kefével vagy vattadarabkával a haját és a fejbőrt jól végig dörzsöl-

Kalotaszegi varrottas.

Fehér alapon piros, fekete vagy kék himzés.

jük és mosás után bolyhos törülközővel fűrtönként megszáritjuk. Legjobb a hajvizet lefekvés előtt használni, hogy így fejbőrünket a meg-hüléstől megóvjuk.

Hajhullás és fejkorpa ellen sokak szerint kitűnő szer a *csalán hajmosó-víz* is. A csalán gyökereit kiássuk, megmossuk, majd napon jól megszáritjuk. 20 deka ilyen száraz és vékonyra vágott csalángyökeret fél liter vízzel és fél liter ecettel félóraig forralunk, ha kihűlt, átszűrjük, üvegbe töltjük és lefekvés előtt megmossuk vele a fejbőrt.

KÁNYA TERÉZIA

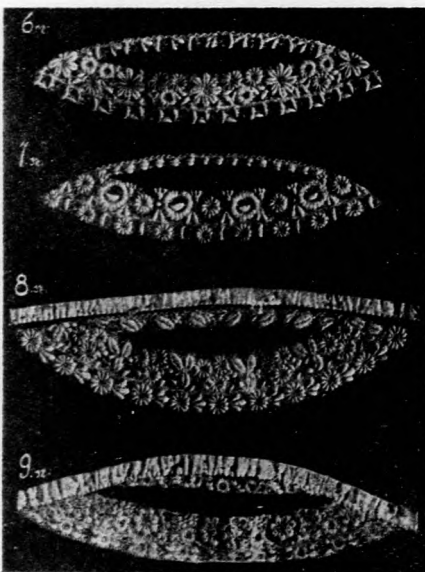
Ételreceptek

Gulyásleves. Fél kg marhahúst kockára vágunk és hagymás zsirban, melybe egy kanál édes paprikát tettünk, feltesszük párolni, majd vízzel felöntjük. Egy kg megtisztított és kockára vágott burgonyát adunk hozzá s azt is puhára főzzük. Sárgarépa, petrezselyem, kelkáposzta vagy kalarábéval, esetleg pár szem köménymaggal ízesítjük. Nyáron zöldpaprikát és vörös paradicsomot is adhatunk bele.

Köleskása kolbásszal. Egy fej hagymát öt deka zsirban kevés paprikával megpirítjuk s hozzáadunk fél kg karikára vágott kolbászt, 75 deka köleskását 1 liter vízzel feleresztve, ráöntünk a kolbászra, megsózzuk és puhára pároljuk.

Burgonyalángos. Fél kg meleg tört burgonyából, 20 deka lisztből egy egész tojással és 2 kanál tejjel készítjük gyurunk. Pogácsákat vágunk belőle, lepényformára kinyújtjuk és zsirral kikent tepsiben a sütőben megsütjük. Vajjal megkenve forrón adjuk az asztalra.

Puha mézeskalács. Fél kg. langyos mézet két tojás sárgájával és két egész tojással jól elkeverünk, teszünk bele két kávéskanál tört fahéjat, tetejére kis kanállal szódabikarbónát, kevés citrom- és narancshéjat, meg 2-3 szegfűszeg, aztán 25 deka rozs- és 25 deka buzalisztet keverünk hozzá. Zsirral kikent és meglisztezett tepsiben megsütjük s ha kihűlt, ujjnyi vastag szeletekre vágjuk.

Főkötők sárközi himzéssel.
Fekete alapon fehér himzés.

H I R E K

Kétkedés

Nem tudom, hogy mért szeretlek olyan
nagyon Téged,

Miért dobog ugy a szívem, mikor reád
nézek?

Miért fonom a nevedet
Minden este könyörgő imámba,
Miért várlak nap-nap után
Mindig csak hiába?...

Ki tudja, hogy miért ragyog a csillag
az égen,
Mért mosolyog a holdsugár olyan na-
gyon szépen?...

Mért nyílik ki az ibolya
Illatozva tavaszfakadáskor,
Ki tudja, hogy mért zokogok
Lopva, titkon alkonyboruláskor?...

RAKK ISTVÁN (Moha)

Az édesanyám

Bár arca ráncos, teste roskatag,
Haja már rég fehér, mint a hó,
De a hangja még mindig a régi,
Lágyan csengő, szelíd, biztató.

Még most is úgy, mint kicsikoromban,
Féltő gonddal örködik reám,
Figyelemmel kíséri léptem
S minden munkám az édesanyám.

Ha csábítanak csalóka álmok,
Szava intve, feddően száll felém;
De a feddés mögött szeretet él,
Forró szeretet, úgy érzem én.

És ha olykor siker koronázza
Fáradozásom, mi ritka ám,
Órül a lelke és szeretettel
Simogat meg az édesanyám.

Ifj. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd)

Őszi estén...

Őszi est volt, mély csönd az erdőn.
Mellém simultál: ennyi volt.
„Szép az élet...“ sugtad sóvár
szemmel.

Ránk mosolygott a teli hold...

Kertünk alján a Körös sirt.
Elmúlt az est, vissza sem tér.
Boldogságom mi volt? Csak bánat,
Egy sóhaj, egy hervadt levél...

SZILÁGYI FERENC
(Békéscsaba)

Kitüntetett gazdasági alkalmazott. Id. Holes Ferenc gazdasági alkalmazottat, aki közel 40 évig teljesített hűséges szolgálatot a nézsai uradalomban, a földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki. A kitüntetést és pénzjutalmat Hetényi Rezső dr. Járásai főszolgabíró szép ünnepség keretében adta át az alkalmazottnak.

Rózsák
Fenyők
Diszifák
Diszcserjék
Gyümölcsfák
Bogyós gyümölcsűek
Gyümölcs-vadcsomók
Szegély- és tütőnövények
Gyökéres és sima szőlővesszők
Lomb- és tűlevelűek magcsemetéi

Kolauch-faiskola Szeged

Szekeres László dr. előadása Buda-
fokon. November hó 10-én a buda-
foki Keresztény Ifjak Egyesületében
Szekeres László dr., a Faluszövetség
főtítkára, „Mussolini és Hitler“ cim-
mel nagyszabású előadást tartott,
majd arról beszélt hogy az ország
egykori nagyságát csak most tudjuk
igazán értékelni, amikor hihetetlenül
kicsinyek lettünk. Az előadás után
Czermann Antal dr. miniszteri taná-
csos mondott mélyhatású zárószava-
kat.

Tragikus halál a „kétperces néma
csend“ alatt. Tragikus halált halt a
fegyverszünet évfordulóján egy nyugal-
mazott angol katonatiszt, Hughes ör-
nagy, Laytonstone városában. A fegyver-
szünet évfordulóján a frontharcosok
élén résztvevő a város hősi halottainak
emlékszobra előtt rendezett ünnepélyen
s mikor angol szokás szerint a kétperces
néma csend következett, az öreg harcos
megingott s szótlanul összerokkadt. Se-
gíteni nem lehetett rajta, abban a pillá-
natban, amikor elesett bajtársaira gond-
olt, szívzselhűdés érte s meghalt.

A györmegyei volt tisztí főügyész bü-
npöre. A györi büntetőtörvényszék nove-
mber hó 19-én kezdte tárgyalni Stöczer
Mátyás dr., volt vármegyei tisztí főügyész
büntnyét. Az ügyészség 81.000 pengő el-
sikkasztásával, csalással, valamint köz-
és magánokirathamisítással vádolja a volt
tisztí főügyészt. A vádlott a tárgyaláson
kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát
A tárgyalás előreláthatólag több napig
tart.

Lampérth Géza meghalt. A ma-
gyar nemzeti irodalomnak nagy gyá-
sza van: Lampérth Géza, a kiváló
költő és elbeszélő, a Petőfi Társaság
volt főtítkára 61 éves korában Buda-
pesten meghalt. Lampérth Géza, aki
nyugalmazott levéltári igazgató volt,
35 önálló munkát írt. Verses művei
közül leghíresebb a Pacsirtaszó és a
Boldogság vándora, prózai munkái
közül a Kurucok csillaga és A kompá-
nia rózsája, színművei közül pedig
Vér Judit rózsája és Rodostó.

Tíz év óta láncraverve tartotta az
anyját. A megszálott Erdélyben levő
brassói ügyészséghez névtelen feljelen-
tés érkezett, amely szerint Savu Ale-
xandru nevű brassói lakos hetvenhat-

éves édesanyját a pincében bezárva
tartja. A feljelentés folytán az ügyész-
ség kiszállt a helyszínre és megállapí-
totta, hogy Savu édesanyja tényleg a
pincében van láncolva. Az öregasszony
bevallotta, hogy fia már tíz év óta tartja
ly a pincében, naponta csak egyszer ad
neki enni és a pincét még a leghidegebb
télben sem fűti. Savut letartóztatták.

Háztartási tanfolyam Mórrott.
Nagy érdeklődéssel nyitották meg no-
vember hó 12-én Mórrott a földműve-
lésügyi minisztérium által rendezett
háztartási vándortanfolyamot. Mór
községben az első alkalommal műkö-
dik a háztartási vándortanfolyam s
a szép számmal beiratkozott hallgatók
nagy buzgalommal kezdtek hozzá a
munkához, hogy majd a december hó
20-án tartandó vizsgán és kiállításon
tanúságot is vehessenek az éreklődők
előtt a tanultakról.

Cseh pénzügyőr agyonlőtt egy magyar
földmivest. Veres István 27 éves földmí-
ves a cseh megszállás alatt álló Csonka-
papi községből szombaton átjött Barabás
községbe, ahol 10 kg lisztet vásárolt és
hajnalban visszaíndult lakóhelyére. A
határtól mintegy 300—350 méternyire,
de már cseh területen, egy cseh pénz-
ügyőr golyója — minden előzetes felszó-
lítás nélkül — leterítette. Veres István
belehalt sérüléseibe. Mint megállapítot-
ták, Maikszner Henrik morvaországi
származású cseh pénzügyőr, a csonka-
papi pénzügyőrség parancsnoka volt az,
aki Verest lelőtte.

Félig Ázsia, félig Európa

Képiünk egy előkelő japán menyegzőt mu-
tat be. A menyasszony japán viseletben,
a vőlegény pedig európai ruhában van.

PÁSZTORTÜZ

A „burgenlandi“ százezer magyarok

Ha Északra, ha Délre, ha Keletre, avagy Nyugatra nézünk, vagyon nekünk, árva magyaroknak mindenfelé, a szélrózsa minden irányában siratgatni, temetgetni valónk. A nyugati határszéleinkből kiszakított fájdalmas darabot, a sok ősi magyar városkával, falvacskával ma, mint tudjuk: „Burgenland“-nak nevezik.

Ezek a részek, hogy éket verjenek közibünk, hogy a cseh és szerb esetleges felvonulásnak könnyebben elfogalható hadiútjául szolgáljanak, a trianoni bölcsesség folytán Ausztriának ajándékoztattak. Mint Sümeghy Zoltán soprani szerkesztő „Hétfő“ című derék határszéli ör-lapjában „A burgenlandi magyarok“ cikkel emlékeztetbe hozza: „Burgenlandban több mint százezer a magyar születésűek és a magyarul tudó, magukat magyaroknak mondó horvátok, vendek és németek száma. Minélfogvást a mai ugynevezett „Burgenland“ összlakosságának több mint harmada magyar!

Azonban 280 községben szétszóródva, egységes szervezet nélkül küzködnek — a német nyelvtengerben — a napi kenyérért, csupán a pinkamenti Órvidéken és a csávamenti Pulyán egységesebb, zártabb, fajlag és nyelvi felérzőbb, sőt öntudatosabb a tömegünk... Mi most kezdünk újból megértőbbek, a közös nehéz sorsban jó szomszédok lenni osztrák volt fegyvertársainkkal, időszerű és alkalomszerű tehát szóva tenni a Burgenlandban észrevétlenül elszoruló több mint százezer magyar testvérünk sorsát. Szerény kis cikkemmel én is ezekre a leszakadt, elsodort magyarokra akarom felhívni a figyelmet.

MÓRICZ PÁL

GAZDATUDÓSÍTÓ

Vigyázat a magtermelési szerződéseknél.

A Külkereskedelmi Hivatalhoz beérkezett jelentésekből az tapasztalható, hogy egyes cégek különböző magfélésekben a külföldi piacokon elérhető árnál lényegesen alacsonyabb áron tesznek ajánlatot termelési szerződések kötésére. A hivatal azonban olyan szerződéses termelésből származó magfélések kivételéhez, amelyek a ténylegesen elérhető piaci ár alatt nyertek lekötést, nem fog hozzájárulni.

Az OMGE igazgatóválasztmányi ülése.

Az OMGE multheti igazgatóválasztmányi ülésén a mezőgazdasági értékesítés és a devizakérdéssel foglalkozott, majd a vasuti tarifáknak a csökkentett mezőgazdasági árhoz való arányosítását kérte. Javaslatot tett arra nézve is, hogy a pénzügyminiszter az adófelszámolási bizottságok tagjai közt nagyobb

helyet biztosítson a gazdaérdekeltségnek. A gazdavédelmi rendelettel kapcsolatosan ismertette ezután a különböző statisztikai adatokat. Védelem iránti kérelmet benyújtott 90.247 birtokos. A védelem kimenték körülbelül 89.000 birtokra. Most legjobban az egyezkedési eljárásnak a lebonyolítása érdekli a gazdákat. Ezután Konkoly-Thege Sándor jelentette be, hogy jövő évi március 21-én nyílik meg a tavaszi mezőgazdasági kiállítás és állatvásár.

A székesfehérvári téli gazdasági iskola évnnyitása. November hó 5-én vonultak be a székesfehérvári téli gazdasági iskola 1934—35. tanévi téli félévére a vidéki bentlakó tanulók. November hó 6-án ünnepélyes tanévnyitó istentisztelet után az iskola falai között zajlott le az idei tanév megnyitása. A folyó tanév első évfolyamára oly sok tanuló jelentkezett, hogy többet az 1935—36. tanévre kellett visszautasítani. Az elmúlt tanévi 64-el szemben összesen 85 kisközépiskolából áll az idei két évfolyam létszáma. November 8-án megalakult az Ifjúsági Önképző Gazdakör is s a tanulás megválasztotta a kör tisztikarát. Elnök lett Angeli Márton felső évfolyamos tanuló (Iszti-mér).

Négy ember halálát okozta a széngáz. Az elmúlt héten borzalmas szerencsétlenség történt Pesti András jászberényi sütőüzemében. A sütőüzem inasa éjszaka lakodalomból hazatérve halva találta Pesti József, Lenárt István, Lakatos József és Evelyén György péksegédeket. A rendőrnövényozás megállapította, hogy a szerencsétlenséget a kályhából kiáradó széngáz okozta.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Baromfitenyésztéssel szeretnék foglalkozni, mert udvarom elég tágas és gyepes. Milyen baromfitenyésztési könyvet rendeljek, ami főleg kezdőknek szól és ismerteti őket, csapófészeket, stb., rendbentartását és építését? 2. Kölestermésmet milyen állattal értékesíthetem? 3. Milyen szarvasmarhatenyésztésről szóló könyvet rendeljek, ami a fejőstehenek takarmányának összedállítását is magában foglalja és a növendékmarhatenyésztésről is szól? (J. H., Magyarboly). — **Felelet:** 1. Bakos: Gazdasági Baromfitenyésztés. Ára 7 pengő 20 fillér. 2. A köles megdarálva, mindenféle állattal etethető, de darálás nélkül sok szem emésztetlenül távozik. Táplálóléteke azonos a zabéval. 3. Schandl J.: A szarvasmarha tenyésztése. Ára 2 pengő. Mindkét könyv kapható kiadóhivatalunkban ár és 30 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett.

Kérdés: Lovaim nagyon köhögnek, miért van ez és hogyan védekezhetem köhögésük ellen? (B. J., Nyiregyháza). — **Felelet:** A ló köhögésének igen sokféle oka lehet: garathurut, gégehurut, hörgőhurut, tüdőgyulladás, influenza, mirigykór, szivbajok, stb. Minthogy az orvoslásnak módszere az ok szerint változik, legnagyobb sajnálatunkra, a távolból orvoszott nem ajánlhatunk. Vizsgáltsa meg lovait állatorvossal.

Kérdés: Másfél éves mangalica sertéseimet hizóba akarom fogni, hogyan etessem őket? (K. J., Medina). — **Felelet:** A hizó legjobban értékesíti a tengerit, úgy, ha naponta fél kilogrammot szemen, a dara elfogyasztása után adunk neki, adagjának nagyobb (1—2 kg) részét pedig megdarálva és 6—12 órával előbb 1 és felszeres vízzel beáztatva.

Kérdés: A szomszéd házától milyen távolságra lehet kutat ásni? (5696. sz. előfizető). — **Felelet:** Jogszály erre nincs, azonban tekintettel kell lenni az adott körülményekre, így elsősorban arra, hogy a szomszéd kutjából az Ön kutja ne szívja el a vizet, nehogy a szomszéd háza meginogjon vagy bedüljön, harmadszor, nehogy a szomszéd trágyadombjából a szennyvíz az Ön kutjába esorogjon. Legjobb ebben a tekintetben a szomszédal megállapodni, illetőleg amennyiben 6 alap nélkül kifogásolná a kut elhelyezését, úgy hatósági szemle útján kell megállapíttatni a kut elhelyezését.

Kérdés: 1. Hét év óta vagyok egy cégnél kereskedősegéd, ha most a cég felmondana, követelhetnék-e valami végkielégítést, vagy ha én mondom fel, követelhetek-e valamit? 2. Szomszédom földjétől milyen távolságra ültethetek fákat? (P. L., Kiskorpad). — **Felelet:** 1. Ötévi szolgálat után minden megkezdett három éve után egy havi illetmény jár Önnek végkielégítés címén, ha a cég mond fel és ha Ön nem szolgáltatott okot az azonnali felmondásra. Ha Ön mond fel, úgy végkielégítésre igényt nem támaszthat. 2. A meszgyától átlagban 1 méterre lehet ültetni fákat, azonban ha megnönek és ágak a szomszéd földjére is átnyulnak, úgy a szomszéd követelheti az átnyuló ágaknak a levágását.

Kérdés: Megjelent-e német fordításban Magyarországon Rákosi Viktor: „Elnémult harangok“ című könyve? (G. J., Németország). — **Felelet:** Nem jelent meg. A lapot rendesen küldjük.

Kérdés: Hol és mennyiért kapható Komári Erzsébet „Polgári szakácskönyve“ című munkája? (B. J., Bicske). — **Felelet:** Már nem kapható, teljesen kifogyott.

Kérdés: Van-e a csendőrség legénységéi állományánál felvétel és mik a feltételek? (G. J., Sóstóhegy). — **Felelet:** Van felvétel. A kérvényt a Magyar Királyi Csendőrkörületi Parancsnoksághoz kell benyújtani, Budapest, I., Böszörményi-ut 21. Az általános felvételi feltételek a következők: 1 évi katonai szolgálat igazolása; legalább négy középiskolai végzettség; legalább 166 centiméter testmagasság; végül erkölcsi és politikai megbízhatóság igazolása.

Kérdés: 1. Ausztriába akarok kiutazni, mennyibe kerül az utlevél és Budapestre a vasuti költség Grácig? 2. Lehet-e valaki országgyűlési képviselő, ha a 30-ik életévét még nem töltötte be? 3. Hol kell a fegyvertartási engedélyt kérni? 4. Felső gazdasági szakiskolát végzett egyén használhatja-e az aranykalászos gazda címet? (K. Hitelszövetkezet). — **Felelet:** 1. Az utlevél kiállítási díja 20 pengő. A kiállítást a jegyzői hivatal útján a megye alispánjától kell kérni. A vasuti költség Budapesttől Grácig gyorsvonat harmadik osztályon 28 pengő. 2. Nem lehet. 3. A járási szolgabírói hivataltól kell kérni. 4. Igen.

Kérdés: 1. *Előfizetők részére mennyibe kerül többszöri hirdetés beiktatása?* 2. *Felvez-e a lap jelítség hirdetését és a beérkezett válaszokat továbbítja-e?* 3. *Hol van Budapesten, tancmestert képező iskola?* 4. *Méddig tart a kiképzés és mennyibe kerül a tandíj?* 5. *Van egy 284 éves biblia, hol értékesíthetném?* (P. L., Kiskorpad.) — **Felelet:** 1. Előfizetőknek hasábonként és milliméterorokként 10 fillér. 2. Igen. 3. Magyar Tancmesterek Országos Szövetsége, VIII., Baross-utca 59. szám. 4. Pár hónapos megszakítással másfél évig tart. A tandíj a beiratkozási és egyéb költségekkel együtt megközelíti a 200 pengőt, amelyhez még körülbelül 90 pengő értékű könyv beszerzése szükséges. 5. Közöljük pár budapesti antiquárium címét, próbálja meg nekik megvételeire felajánlani bibliját: Faragó Zsigmond, IV., Muzeum-körut 33. sz.; Hartmann Testvérek, IV., Muzeum-körut 7.; Magyar könyvkereskedők antiquárium, IV., Muzeum-körut 17.

Kérdés: 1. *Hol értékesíthetném nagyobb mennyiségű szalmakészletemet Budapesten?* 2. *Hol vannak Budapesten nagyobb mézkereskedések? (6604. számú előfizető, Tótkomlós.)* — **Felelet:** 1. Itt közlünk pár címet: Bálint Gyula, V., Pozsonyi-ut 25; Kertész Rezső, VIII., Berzsenyi-u. 1; Schreier Béla Kereskedelmi Rt., VII., Izabella-u. 34; 2. Kodnár Dömötör, I., Attila-u. 25; Méh. szöv. „Apis ház”, V., Arany János-u. 1; Országos Magyar Méhészeti Egyesület Vezérképviselője, V., Zoltán-u. 11; Zita méhészeti üzem, IX., Bakáts-u. 8.

Kérdés: *Milyen újabb nőrcény- és sejtitan kapható kiadóhivatalunknál és mennyibe kerül a Gróf-Révi-féle „Nővénykörtán”? (Cs. Sz. J., Gyoma.)* — **Felelet:** Ajánljuk Ballenegger: „Bevezetés a növények élet vegytanába” című munkát, ára 6 pengő; a másik könyv 5 pengő. Mindkettő kapható kiadóhivatalunknál az ár és 30 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. F., Máza. Előfizetése 1934 december hó 31-én jár le. — **Sz. I., Domoszló.** Előfizetése 1924 szeptember hó 30-án járt le, mivel a június 5-én beküldött 2 pengővel április 1-től szeptember 30-ig terjedő előfizetését rendezte. Kiadóhivatalunk könyvek bizományi értékesítését nem vállalja. Többi kérdésére lapunk jövő számának Tanácsadó-rovatában válaszolunk. — **P. N., Hercegszántó.** A kért címeket — sajnálatunkra — nem tudtuk beszerezni. — **D. J., Rábatöttös.** A kinevezés a napokban fog megtörténni. — **B. J., Érsekcsanád.** Fürdetőálcák házilag való elkészítését nem ajánljuk, mivel a fényképeszeti kereskedésben olcsóbban beszerezhető, mint amennyibe a házilag való elkészítése kerül. 6X9 filmet tekeresformában is lehet kapni. A sötét papír mindenkor a fény behatásának megakadályozását szolgálja. — **Kerkaszentmiklósi előfizető.** Bátyja tartózkodási helyét nem tudtuk megállapítani. Emellett vezérségével semmi körülmények között sem készülhet operaénekesi pályára.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol Barnabank, V., Nádor-utca 28.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 november hó 20-án

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 33 fillér; kétkoronás 66 fillér; ötkoronás 1 pengő 62 fillér; régi egyforintos 84.5 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 34 pengő 40 fillér; 10 koronás 17 pengő 10 fillér; Napoleon-arany 33.90—34.15 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 50 fillér.

Színarany kilogrammja: 5810—5815 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 85 pengő.

T R É F Á K

Nem is rossz

A határon elfogtak egy sibert, akit tetőtől-talpig levetkőztettek és — mit tesz Isten — a cipője talpában bevarrva találtak egy százdollárost.

— Na, mi ez? — kérdezte tőle a vámhivatalnok.

— Nem tudom.

— Hogy-hogy nem tudja?

— Hát kérem, ha ön bemegy egy üzletbe cipőt venni, megszokta nézni, hogy *be van-e varrva a talpába egy százdolláros?*

Kitűnő szemüveg

Pislogó ur elmegy egy szemorvoshoz és elpanaszolja, hogy olvasás közben elmosódott fekete foltokat lát a papíron. Az orvos megvizsgálja a szemét és egy szemüveget rendel neki.

Pislogó ur másnap szemüvegesen újra megjelenik a szemorvosnál.

— Nos, — kérdezi tőle az orvos — még mindig látja a fekete foltokat?

— Még mindig, — feleli Pislogó ur — *de szemüveggel most már sokkal tisztábban.*

Van benne valami

— Nem értem, miért vannak egyesek úgy felháborodva az inségadó miatt.

— Szerintem az *inséghez képest nem is olyan nagy az az inségadó.*

Még vedlik is

Egy harmadrendű szörmeüzletbe beállít egy hölgy, a magával hozott bundát dühösen lecsapja a pultra és így szól:

— Ezt a bundát magánál vettem tavaly, mint valódi pézsmát és most nézzen ide, hogy hullatja a szórét.

— *Ebből is látszik, hogy valódi* — feleli a boltos — *még vedlik is.*

A tolakodó fráter

Kohn és Grün egy körüti kávéház előtt állnak.

— Gyere, menjünk be egy fekete-tére, — mondja Grün.

— Nem megyek, — feleli Kohn — bent ül a Schwarz és én ki nem állhatom azt a tolakodó, undok frátert.

— Mit törödsz vele! Gyere be és tegyél úgy, mintha nem ismernéd.

— Lehetetlen, — mondja Kohn — ha bemennék, rögtön odajönne hozzám és kéré a pénzt.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

hajdisz férfinév járom
(-ty) (-g)

(Beküldte Lőke József Tarról.)

2. Szórejtvény.

3 éves András
(k = t)

(Beküldte Jenci Sándor Soltról.)

3. Szórejtvény.

Villa szél OM
(-l)

(Beküldte Kardos A. Géza Vindornya-szőlősről.)

4. Szórejtvény.

szobor bátor
(m = sz)

(Beküldte Kovács József Délegyházáról.)

5. Szórejtvény.

Húz 6
(-h)

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

A rejtvenyek megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 50-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvenyek megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 44-ik számban közölt rejtvenyek megfejtése:

1. Szórejtvény: **Cimbora.** 2. Szórejtvény: **Hetedhét ország.** 3. Szórejtvény: **Ördöglovas.** 4. Pontrejtvény: **Tihanyi visszhang.** 5. Szórejtvény: **Varrógép.**

Megfejtették: Fekete Imre, ifj. K. Balogh Sándor, Cseppentő Imre, Kovács váth Sándor, Cseppentő Imre, Kovács Bálint, Ujvári Sándor, Kollmann Ferenc, ifj. Szita Mihály, ifj. Nagy Sándor, Vezér Emil, Kis Ferenc Balázs, Rácz Elek és Breszka János.

Jutalomkönyvet nyertek: Kis Ferenc Balázs (Mátradereske), ifj. Nagy Sándor (Büssü), ifj. Szita Mihály (Gyulamező) és Bánki Horváth Sándor (Orosz-háza).

A 45-ik számban közölt rejtvenyek megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. NOV. 25—DEC. 1.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap XI. 25

9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök. 12.20: Időjelzés, stb. 12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly zene. 14: Hanglemezek; operarészletek. 15: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos előadása. 15.50: Országos Postászenekar; szórakoztató zene. 16.30: „Képek az én falumból”. Gárdonyi Géza elbeszéléseiből olvas fel Simonffy Margó. 17: Zenés részletek a „Newyork éjjel” című filmből. 17.20: „A magyar föld szépsége”. Márkus László előadása. 17.50: Háromy Imre magyar nótákat énekel. Kiséri Pertis Jenő cigányzenekara. 19: „A pechről és a szerencséről”. Huszár Károly (Pufi) felolvasása. 19.30: Sporteredmények. 19.40: Vigjátékelőadás a Studióban. „Pántlika”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Földes Imre. Utána kb. 21.30: Hírek, sporteredmények. 21.50: Talmányi Emil hegedül; komoly zeneművek. 22.35: Rigó Jancsi cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. 23: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zeneművek.

Hétfő 26

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „A legnagyobb finn drámaíró”. (Felolvasás). 10.40: „Petőfi tréfás verseiből”. (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Szikla Adolf vokál-kvartettje; karének. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.40: Bartha Klári zongorázik; komoly zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája; „Önévelem a természetben”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Milyen munka vár a falvakra télen”. Kerék Mihály dr. előadása. 17.35: Berend Endre szalonzenekara. 18: Német nyelvtanítás. 18.30: Hanglemezek; tánczene. 19: „A magyar flóra felfedezése”. Gombóc Endre dr. előadása. 19.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyek közvetítése az Operaházból; komoly zeneművek. Utána kb. 21.50: Hírek, stb. Majd: Kurina Simi cigányzenekara. 23.15: Eröss István és Takács Kálmán jazz-zenekara, Kalmár Pál énekszámával.

Kedd 27

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „A gyermek mozgása és sportja”. 10.40: „Népmesék” (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Rzymanné Harnischfeger Teréz és Polyanysky Tibor dr. énekel. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés

stb. 13.30: A rendőrség fuvózenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. 18.05: „Győzelmes magyar lovasok”. Cs. Szabó Kálmán előadása. 18.35: Zsámboki Miklós gondolkázik; zongorán kíséri Herz Ottó dr. 19.15: Közvetítés a Hunnia filmgyárból. „Forgatják a hangosfilmet”. Beszélő Zágon István és Budinszky Sándor. 20: „A magyar cigány nótabokrétája”. Spur Endre dr. előadása, közreműködik Magyarai Imre cigányzenekara. 21.15: Hírek. 21.35: Hanglemezek; műdalok, zenekari művek. Közben kb. 22.10: Időjárásjelentés, stb. 22.30: Márky Pál zongorázik. 23.25: A Bachmann szalonkvintett műsora.

Szerda 28

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Képek a szabadságharc előtti Pestről” (Felolvasás). 10.40: „A meghülésről”. (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó stb. 12.05: Hanglemezek, műdalok, zenekari művek. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Kolompár Lacl cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája: „Ami 100 évvel ezelőtt még nem volt”. 16.45: Időjelzés stb. 17: „Egy boldogtalannak panasza a halovány holdnál”. Tóth Lajos dr. előadása Ányos Pál halálának 150 évfordulójára. 17.35: A Mándits-szalonzene. 18.45: Munkásféltóra. 19.20: Orosz Julia énekel, zongorán kíséri Pongrácz László. 20: Színműelőadás a Studióban: „Kíváncsi asszonyok”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Carlo Goldoni. Fordította és rádióra átdolgozta Szegedi Bertalan. Utána kb. 21.40: Hírek, stb. 22: Az Hinczky-jazz-zenekar, Szántó Gyula énekszámával. 22.30: Edmond Poupé, a franciaországi Dragouignan város főkönyvtárosának felolvasása Kisfaludy Sándor dragouignani hadifogsága emlékeiről. 23: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zeneművek

Csütörtök 29

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Kuruzslás és babona”. (Felolv.) 10.40: „Otthonunk apró szépségei”. (Felolv.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 11.45: Közvetítés Londonból. Marina görög királyi hercegnő és György kenti herceg esküvői szertartása. Magyarózó szöveget mond Koudela Géza dr. 13.20: Időjelzés, stb. 13.40: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „A háztartásról”. Vizváry Mariska előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az okszerű takarmányozás”. Zajtay Artur dr. előadása. 17.30: Dr. Langsfeld Gézáné Irsa Márta magyar nótákat zongorázik. 18: Angol nyelvtanítás. 18.30: Hanglemezek; könnyű muzsika. 18.55: „Puccini”. Papp Viktor előadása, Puccini

halálának tizedik fordulóján. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Bohémélet”. Dalmü 4 képen. Zenéjét szerzte Puccini. A II. felv. után: A rádió külügyi negyedőrája. Utána: Hírek, stb. Majd: Kóczé Antal cigányzenekara. 23.30: Heinemann Sándor jazz-zenekara.

Péntek 30

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Időszerű apróságok”. (Felolvasás). 10.40: „Ifjusági közlemények”. (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Berki István cigányzenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Thoma József zongorázik, Serafini György hegedül. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diákfélőrája. „A magyarság a török uralom alól való szabadulás harcaiban”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Balázs Béla szalonzenekara. 17.45: Gyorsírótanfolyam. 18.15: Sport-hírek. 18.30: Zasio Lili grófné olasz dalokat énekel. 19.10: „Katonák a közéletben”. Julier Ferenc előadása. 19.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. Közben: Hírek. 21.15: „Huszonnegyóra a Karakanon”. Rotter Lajos pilóta előadása. 21.50: Aradi Farkas Sándor cigányzenekarának műsora Horti Lajos énekszámával. Közben: Időjárásjelentés. 23: Hanglemezek; operarészletek, zenekari művek.

Szombat XII. 1

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Szini Gyula elbeszéléseiből”. (Felolvasás). 10.40: „Kötött és horgolt ruhák”. (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Szmirnov Szergej bala-lajkenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: A Mária Terézia I. honvédegyalozegred zenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „Ezermesterműhely”. A Rádióélet ifjusági félőrája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Misz-szios üzenetek”. 17.20: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. Közben kb. 17.45: „Mit üzen a rádió?”. 18.50: Berky Lili és Gózon Gyula előadó estje. 19.40: Nagy Izabella magyar nótákat énekel Bura Sándor cigányzenekara kíséretével. 20.40: Hírek, stb. 21: Közvetítés Sopronból. A Soproni Liszt Ferenc Zeneegyesület hangversenyének műsorából. 22.15: Hanglemezek; tánclemezek. 23: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szórakoztató zene.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, november 25, délután 15.05—15.40: Hanglemezek. — Hétfő, november 26, este 19.45—21.15: Katonazene. — Kedd, november 27, délután 18.40—19.10: Elbeszélés. — Szerda, november 28, este 18.50—19.15: Előadás. — Csütörtök, november 29, délután 17.10—17.25: Hírek. 19.40—20.50: Szalonzene. 21: Hírek. — Péntek, november 30, délután 17.50—18.10: Elbeszélések. — Szombat, december 1, este 21.10—22: Jazs.

A diák honvéd

Kis regény. ★ Irta: Móricz Pál

1.

Zord, hideg, kegyetlen tél volt az 1848—49-ik esztendő tele. A magyar folyók majdnem fenéig befagytak. Hegy-völgyet, pusztát vastagon beborított a ropogós, kemény, fehér hó. A jó gazda ilyen dermesztő, gyilkos téli időben a kutyát sem szokta kiverni a pitvarból. A madarak lefagytak a fáról. A farkasok éhkinjukban megtámadták a vándort. E szörnyű téli időben Görgei tábornok összefagyott honvédségével — az üldöző osztrák seregek vad tömegeit merészen kerülgette — Felső-Magyarország jégta-kart, hólepett hegyvidékén bolyongott. A havas, fagyos Kárpátoknak felhőkkel ölelkező bércei között kurtaköpenyeges, zsinóros atillás honvédet megvette, megette volna az Istenitélet-hideg, ha a gondos Görgei tábornok meleg, durva birkabőr-ködmönrel fel nem ruházta volna őket, még mielőtt nekivágtak a szörnyű hideg, bércecs földnek. Ködmönükben keményen állották az őrséget a honvédek, pedig a halálos nagy csend a hóborított fenyőerdőkben úgy nyomta őket. A titokzatos, zord hegyek és erdők elnémult visszhangját csak a puskáknak élénk ropogása, az ágyuknak rémületesen zibbasztó dörejlései riasztották fel olykor-olykor, amikor a huzakodó, ellenséges seregek meglepetésszerűleg egymásra támadtak, mint például a híres Selmecbánya melletti Szélaknánál (vagyis inkább „Windschacht“-nál tulajdonképpen bányászneven), ahol az osztrákok a meglepett alföldi, csongrádi 33-ik honvédszászlóaljat tökéletesen széjjelverték.

Buzájáról, barna-piros lányairól, legényeiről híres Csongrád megyéből és a büszke magyar Szeged városából toborzott honvédek voltak a 33-ik zászlóalj katonái. Az alig 16 éves kis diák honvéd, a szegedi piarista kollégiumnak jeles tanulója, később nemes Szeged városának érdemes, kiváló főlevéltárosa, Koncz Antal bátyánk, aki ma már rég a szegedi Deszkás-temetőben nyugszik, a csongrádi 33-ik zászlóaljjal önként indult bele ebbe a szörnyű hadi fergetegbe. A szegedi városa duruzsló cserépkályhájánál, amikor a Feketesas-utca keskeny síkatorán az Arany Páva, Hétválasztó és Fekete Sas fogadók kapui előtt füttyrészve kavarta a havat a Tiszáról támadt szél, csendes pipafüstnél, öreg fővel beszélgette el nekem, hogy itt Szélaknánál sok Csongrád-szegedi honvéd elhullott, sok pedig hadifoglyul esett, sőt olyanok is kerültek, mint ahogy tisztabuzában előfordul az ocsu, akik gyáván megfutottak. Ugy hogy a zászlóaljat újból kellett kiegészíteni.

1849. évi január hónap 21-ik napján olyannyira hitvány híreket költöttek a Görgey tábornok hős seregében, hogy megtizedeléssel fenyegették őket, azonban alig két hét fordulása elég volt, hogy a vitézi hírnevükön esett csorbát 1849 február havának 5-ik napján Branyiszkónál a legfényesebben kiköszörüljék.

Branyiszkó előtt még igen kellemetlen éjszakai kalandon kellett tulesni a 33-asoknak. Az elkényszerült ködmönös honvédeknek többféle fegyvernemből összeállított, a Görgey tábornok főszeregét biztosító előcsapata a szepességi kedves öreg Igló városában szállott meg éjszakára. A portyázó osztrák vasasok, gyalogos zászlóaljak és tüzérség itt ütöttek rajtuk a ropogós téli éjszakán. A rettenthetetlen angol Guyon ezredes volt a ködmönös honvédek parancsnoka és maga is gatyaszárban, de lóhátról, az ágyból kiugrasztott kis seregét azonnal rendezni képes volt. A honvéd-tüzérek a Fő-utcán kartácsützettel fogadták a berobogó vasasnémeteket. A gyalogos csapatok között — a felgyújtott házak lángjánál — a templom körül, a sikátorokban iszonyu véres kézitusa keletkezett. Az erőre kapott ködmönös honvédek csufos vereséggel visszanyomták a rajtaütő osztrák sereget. Még a röppentyű-ágyuit is visszahagyta — szaladtában — az osztrák.

Guyon nekibőszült huszárjai majdnem egész Eperjesig hajtották a nyulá vált osztrák lovasokat. Guyon csapatának rettenetes huszárairól érdemes felemlíteni, hogy valamennyien sárga-fekete zsinóros, császári öreg huszárok voltak. Még a vezénylés is németül járta náluk. Lengyelországból a Kárpátok hágóin kisebb-nagyobb csoportokban úgy szökdöstek el regimentjeiktől az imádott magyar földre, amikor hire futott a Kárpátokon túl, Görgey tábornok a honvédsereggel immár fent kóvályog a bányák között. Egytől-egyig viharedzett, a kardot kitünően forgató, tapasztalt, rettenthetetlen legények voltak ezek a vén huszárak és minthogy különféle huszárezredeből verődtek össze, különböző színű volt a dolmányuk, mentéjük, nadrágjuk is ezeknek a piros, zöld, kék, fehér és barna csákós öreg huszároknak, akik — mondásuk szerint — „pálinkára (vagy ha az nem volt, akár vízzel föleresztett subickra is) bagót kávéztak“...

Az osztrák különösen rettegett ezektől az öklelőre sodort bajuszu vén-csontoktól. A huszárak, bárha a pocolyakerülő gyalogosokkal komázni nem igen szoktak, a 33-ik színmagyar

honvédszászlóalj ködmönös bakáival mégis a legjobb barátságba elegyedtek. Az öreg huszárak és a jókedvű csongrádi gyalogos magyar katonafiúk, kedves pajtáskodásból „Zsubrik pajtás“ néven nevezték egymást, hihetőleg a híres Sobri Jóska betyárbandájára gondoltak, amikor a tábor-tüznél nyárson sütötték a kecskehust. Előfordult, hogy a sójuk elfogyott, ilyenkor puskaporral szórták le a félig sült kecske-cubákat, vagy akár a kotlából kidagadozó kecske-pörköltet is...

Azon a szomorú, busongós, havas hegyvidéken a szegény tót népnek a krumpli volt a mindennapi kenyere, dugdosták is váltig a kiéhezett ködmönös honvédek elől. Hiszen a krumpliból, amelynek kiszédését ők „szüret“-nek nevezik, maguk sem mertek jóllakni, sőt ha messzebb mentek fuvarozni, zsákban vitték magukkal utra valónak a hüvelyknyi-nagy főzött lóbabot, amelyet a szegény tót fuvaros lovacskájával együtt abrakolt... Arrafelé az volt az igazi jó gazda, aki tiszta zablisztból süttette a kenyerét; de ez már azután igazán nagyon is a legjava gazdaember volt. Tótsüteménynek, lópogácsának nevezgették el a csongrádi legények az ilyenféle zabliszt-süteményt. Még a szájuk padlását is felszurkálta az ilyen zabkenyér.

— Iha, ha! Nyiha, ha! — a ködmönös fiatal bakafiúk marcona öreg-huszár Zsubrik pajtásaikra már rá is nyertettek az utszérlől.

Folytatjuk.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, november hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Szeged. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Csököly, Felsősegesd. — *Kirakodóvásár:* Seneháza.

Hétfő, november hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Bonyhád, Egervár, Erdőtelek, Győr, Jászapáti, Kalocsa, Karcag, Komárom, Siklós, Szany, Szécsény, Vámospercs. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Felsőíreg, Igal, Kerta, Kőlece, Paks. — *Marha- és kirakodóvásár:* Nagyesákány, Vásárosmiske.

Kedd, november hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Diósjenő, Kalocsa, Mihályi, Szécsény, Szentgál, Szombathely.

Szerda, november hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Nyiradony, Nyírmada, Olaszliszka, Szentantalfa, Tiszatarján.

Csütörtök, november hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Bodrogkeresztúr, Dég, Nagykálló, Tiszalök. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bánokszentgyörgy.

Péntek, november hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Abony, Baboeca, Bőlapátfalva, Zalaegerszeg.

Szombat, december hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Apátfalva. — *Állatvásár:* Kisujszállás.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november 19-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 15.70—16.15, 78 kg-os 15.85—16.30, 79 kg-os 16—16.45, 80 kg-os 16.10—16.65, felsőtiszai 77 kg-os 15.50—15.85, 78 kg-os 15.65—16, 79 kg-os 15.80—16.15, 80 kg-os 15.90—16.25, duna-tiszai, fehérmegyei, dunántúli 77 kg-os 15.45—15.60, 78 kg-os 15.60—15.75, 79 kg-os 15.75—15.90, 80 kg-os 15.85—16.

Pestvidéki *rozsa* 11.80—11.90, egyéb 11.85—11.95; *sörörpa*, elsőosztályú 17.50—18.50, másodosztályú 16—17, harmadosztályú 15—15.50; *takarmányárpa*, elsőosztályú 13.90—14.10, másodosztályú 13.65—13.80; *zab*, elsőosztályú 14—14.10, másodosztályú 13.80—13.90; *tengeri*, tiszántúli 9.90—10, egyéb 9.80—9.90; *buzakorpa* 10.40—10.55; 8-as liszt 13.75—13.90 pengő métermázsánként.

Határvidéki. *Buza* márciusra: 16.10—16.12, májusra: 16.30—16.40.

Rozsa márciusra: 12.90—13, májusra: 13.30.

Tengeri májusra: 10.65—10.66 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) Lóheremagban az üzlet, változtatlan árak mellett, teljesen elhanyagolt volt. Mennyiségi becslés szerint úgy hazánkban, mint Romániában is a készletek már erősen megcsappantak és kérdéses, vajon elegendők lesznek-e a még hátralévő németországi szükséglet fedezésére. *Fehérherce:* Egyelőre csekély érdeklődés mellett irányzata barátságosabb. *Tavaszbükköny* csekély kínálat mellett tovább szűrlődött. *Köles és muharmag.* Kereslet hiánya miatt változtatlan árak mellett lanyha. *Tökmag.* A kínálat meg erősödése árcsökkenést idézett elő. *Árjegyzések nyersárúért 100 kilónként budapesti paritásán:* köles, fehér 12—13, vörös 11—12, vegyes 10—10.50; repce 23—23.50; napraforgó, fehér 17—18.50, vegyes 13.75—14.25; lenmag, nagy 23.25—24, kis 21.25—22; tökmag, nagy 21.50—22.50, kis 18.50—19.50; mák (kék) 46—48; borsó: Vikt. 30—32, expressz 18—20; kence, nagy 40—45, közép 28—30; bab, fehér gyöngy 14.50—15, dunai szokvány 13.75—14, dunántúli szokv. 13.25—13.75, felsőm. szokvány 12.75—13.25, gömbölyű fürj 14.50—15.50, hosszú 14—15; lucerna-mag 165—180; lóheremag 120—135; tavaszi bükköny 21—23 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 11.50, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buza-konkoly 11, konkolydara 11.50, lenmag-pogácsa 14.25, napraforgópogácsa 12.75, repce-pogácsa 9.25, rozskonkoly 9.50, rozskorpa 10.75, rozstakarmányliszt 13, tökmag-pogácsa 14.50 pengő mmmként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 6—7, harmadrendű, csomagolásra 5—5.80, sarjuszéna 6, muharszéna 5.20—7, lucernaszéna 8—8.20, alomszalma, másodrendű 3—4.20 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) és beállítani való tinó 40—44, másodrendű belföldi jármosökör (fehér) 40—44, másfél éves tinók 38—40, másfél éves üszök 38—40, fiatal, friss fejős tehén 50—55 fillér élősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 81—85, másodrendű 73—80, harmadrendű 50—70 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Lövásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 225—370, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 145—340, alárendelt 20—140, vágó 25—110 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 40—45, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg súlyban 44—48 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, darabonként 3 kg sulylevonással.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, harmadrendű 21—26, tarka, elsőrendű 52—53, kivételesen 58, másodrendű 36—51, harmadrendű 25—32, ökör, magyar, másodrendű 34—48, harmadrendű 32, tarka, elsőrendű 53—55, másodrendű 36—50, tehén, magyar, másodrendű 32—47, tarka, elsőrendű 51—53, másodrendű 32—50, harmadrendű 25—31, növendék (éves) 30—51, kicsontozni való 18—20, rugott borju 30 fillér kg-ként élősúlyban.

Sertésvásár. Elsőrendű uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón felül 80—82, szedett közép 68—70, silány 55—62 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, 45 kilogrammig, magyar 0.70—0.75, tarka 0.80—0.85, borjubőr, hosszú lábbal 1.15—1.20, rövid lábbal 1.25—1.30, juhbőr 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, lefölözött tej 8—10, tejszín 240—280, tejfel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 180—220, tehéntúró 0.50—0.80, juhsajt 150—200, gról 220—250, trappista 160—200, emmentáli 240—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyuk 1.50—2.80, csirke 0.70—2.20, ruca 1.50—2, pulyka 2.20—3.40 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 1.20—1.50, csirke 1.40—2.20, ruca, hizott 1.10—1.30, lud, hizott 0.90—1.20, pulyka, hizott 1.20—1.50, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Teatojás 9—11, főzőtojás és apró 7—8 fillér darabonként.

Zsír és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.20—1.36, sózott, kenyér 1.30—1.60, füstölt 1.60—1.60, háj 1.20—1.40, tepertő, zsíros 1.40—2, sertészsír, helybeli 1.30—1.40 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1—1.30, harcsa 2.60—4 pengő kilogrammonként.

Vad. Fácán 1.80—2.60, fogoly 1—1.40

pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 3.60—4.40, félédes 3.20—3.80, rózsza 2.60—3.20, erős 1.60—2.40, mák, kék 0.68—0.88, pergetett méz 1—1.40, házi-szappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 10—20, petrezselyem 10—24, zeller 16—30, kalarábé 10—20, karfiol 16—50, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 8—10, fokhagyma 50—100, cékla 10—20, fejeskáposzta 6—16, savanyított káposzta 20—32, kelkáposzta 10—18, vöröskáposzta 10—20, fejessaláta 8—16 (1 drb), torma 36—100, burgonya, Güllbaba 10—12, őszli, rózsza 8—10, nyári, rózsza 10—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 120—240, szárított gomba 400—1000, tök, főző 10—20, süttőtök 8—14, sóska 24—50, paraj, tisztított 14—28, feketeteretek 8—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 8—12 fillér.

Gyümölcs: Alma 30—60, körte 40—65, bírsalma 24—60, kötözött szőlő 120—240, dió 70—140, dióbél 280—400, mogyoróból 280—360, héjazott mandula 320—560, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Szész és szeszitalok. A szeszárak változatlanok. A detailforgalomban finomított és denaturált szeszben kielégítő volt a forgalom. *Gyümölcs-pálinkaüzlet.* A törkölypálinkában a főzdek részéről élénkebb volt a kínálat és nagyobb üzlet csak valamivel olcsóbb árakon volt lehetséges. *Törköly* 2.90—3.10 pengős áron kelt el. *Szilvőriumot, új árut* 3.50—3.70, *ó-árut* 4.80, *seprőpálinkát* 3.30 pengős áron ajánlottak. *Eperpálinkában* csak kis tételeket kínáltak 3.50 pengőig. Az árak 10.000 literfokunként, III. táblázat szerint, plusz 3 százalékos forgalmi adó értendők.

Piac. A *fenyőfapiac* az építkezési idény előrehaladtával üzletellen és az árak is 1—2 pengővel csökkentek. *Tűzifa* iránt a kereslet az enyhe idő miatt gyenge. A kiadott szállítási igazolványok közül még sok van kihasználatlanul a készletteljárások kezén, mert jobb árakat várnak. Aprított tűzifában nagy a verseny. Az aprított bükkfa ára 4.20—4.60, a száraz cserfélé 4.40—4.50 pengő, 100 kg-ként Budapesten házhoz szállítva, lerakva. *Lombfa* iránt a kereslet javult. A kitermelésre váró erdők iránt nagy az érdeklődés.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 20-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1710—1740; dollár 342.20—346.20; kanadai dollár 345—355; holland forint 231.90—233.90; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehkorona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” ORSZÁGOS FÜLDMIVES-
SZÖVEGSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL